

KOMITAS
SALON FUNÉRAIRE

Entrusted for over 25 years

Journey Home™ coverage included with new pre-arrangement contracts* (\$665 value)

www.komitas.ca (514) 331-0400

ՀՅԴ Գանատայի Պատանեկան Միութեան պատանիներն ու վարիչները մասնակցեցան ՀՅԴ Արեւմտեան ԱՄՆ-ի Հայ Երիտասարդական Դաշնակցութեան ճամբարին

Յուլիս 20-29-ի ընթացքին, ՀՅԴ Գանատայի Պատանեկան Միութեան Օնթարիոյի «Քրիստափոր» եւ Քեպէզի «Դրո-Գետաչէն» մասնաճիւղերէն 20 պատանիներ եւ 5 վարիչներ մասնակցեցան ՀՅԴ Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Երիտասարդական Դաշնակցութեան ճամբարին, Գալիֆորնիոյ մէջ:

Ամառնային այս ճամբարը, 1977 թուականէն ի վեր, ընկերային բացառիկ մթնոլորտ կը ստեղծէ 7-17 տարեկան Հայ պատանիներու եւ երիտասարդներու համար նաեւ առիթ կ'ընծայէ ծանօթանալու Հայոց պատմութեան եւ Հայ դատի իրազորումներուն եւ ընթացքին:

Բանակումին պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ Կիրակի կէսօրին, «Մշակ Բանուոր» քայլերգով: Ապա պատանիները բաժնուեցան կարմիր, կապոյտ եւ նարնջագոյն խումբերու, որոնք դարձան իրենց օրական մրցումներու մշտական խումբերը:

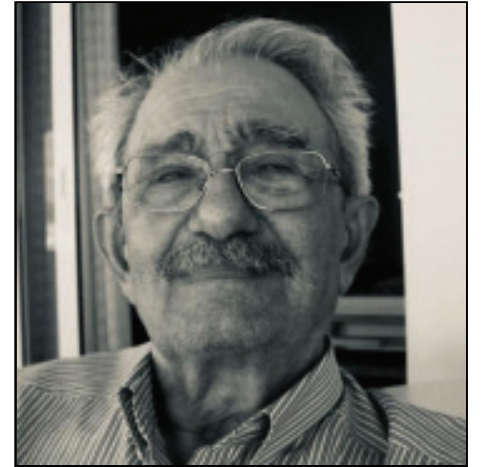
Եօթը օրերու ընթացքին, պատանիները ունեցան դաստիարակչական դասախօսութիւններ հետեւեալ նիւթերով. «Պատմական եւ ներկայ Հայաստանի սահմանները», «Արցախի հագրամեայ պատմութիւնը», «Հայ Երիտասարդական Դաշնակցութիւնն ու անոր առաքելութիւնը», «ՀՅԴ Պատանեկան Միութիւնը» եւ «Հայ Դատը»: Պատանիներուն երեկոները ճոխացան հետեւեալ միջոցառումներով. «Տարօրինակ ողիմպիական խաղեր», «Գիշերային արշաւ», «Հայկական պարերու խրախուսում», «Տաղանդներու հանդէս», «Ազգային երգերու մրցոյթ» եւ «Զարգացման մրցում»:

Գանատա վերադառնալէ առաջ, Քեպէզի եւ Օնթարիոյի պատանիները մասնակցեցան նաեւ Արեւմտեան Ամերիկայի Պատանեկան Միութեան կազմակերպած խրախուսմանը, որ տեղի ունեցաւ Փասսատինայի Երիտասարդական Կեդրոնէն ներս: Անոնք ծանօթացան աւելի քան 7 տարբեր շրջաններէ ժամանած պատանիներու, պարեցին, երգեցին Հայրենասիրական երգեր եւ հիմը դրին նոր ընկերութիւններու:

ՀՅԴ Գանատայի Պատանեկան Միութիւններու Ընդհանուր Վարիչ Մարմին

Կեանքին հրաժեշտ տուաւ բազմավաստակ կրթական մշակ, խմբագիր եւ սփիւքաբան մտաւորական Յարութիւն Քիւրքեան

Դեռ ամիս մը առաջ, կրթական մշակ, գրագէտ, դասագիրքերու հեղինակ, յօդուածագիր, դասախօս, հասարակական գործիչ Յարութիւն Քիւրքեան Լիզպոնի մէջ, գործօն մասնակցութիւն բերած էր «Կիւլպէնկեան» Հիմնարկութեան կազմակերպած «Հաւասարում նորոգման» շաբաթը կազմակերպուած «Գիտաժողովին»: Նոյնինքն այս հաւաքը կազմակերպուած էր ներշնչուած Սփիւքագէտ Քիւրքեանի 1968-ի գրափորձէն:

Հազիւ ամիս մը ետք, Օգոստոս 9, 2024-ին, ընկեր Յարութիւն Քիւրքեան զոհ գնաց պսակաձեւ ժահրին (Քովիտ):

Ծնած 1943-ին՝ Պէյրութ, ան նախնական եւ երկրորդական կրթութիւնը ստացած է «Նշան Փալանճեան» ձեմարան, 1956-1963: Ուսումը շարունակած Պէյրութի Յրանասական համալսարանին Փիլիսոփայութեան դպրոցին մէջ եւ ապա Փարիզ անցնելով, աւարտած Սորպոնի համալսարանը, տիրանալով Փիլիսոփայութեան Մագիստրոսութեան տիտղոսին՝ 1978 թուականին:

Մասնագիտացած մանկավարժ եւ ուսուցիչ, ան ուսումի տարիներուն ընթացքին եւ ետք՝ շուրջ քսան տարի՝ 1964-էն 1984, Պէյրութի հայկական կրթական հաստատութիւններու մէջ՝ «Նշան Փալանճեան ձեմարան», «Հայկազեան» Համալսարան եւ «Համազգային»-ի Հայագիտական Հիմնարկ, դասաւանդած է Հայերէն՝ իբր մայրենի կամ երկրորդ լեզու, Քրանսերէն, Հայ գրականութիւն եւ փիլիսոփայութիւն:

Երիտասարդ տարիքէն Հ.Յ.Դ.-ի շարքերուն միացած, ընկեր Քիւրքեան ամենայն բժախնդրութեամբ Հ.Յ.Դ.-ի պատմութեան եւ գաղափարաբանութեան խմբագրումը կատարած է: 1982-ին հաստատուած է Աթէնք, ուր տիկնոջ՝ Մարօ Գալայճեանի հետ հրատարակած է մայրենի լեզուի եւ գրականութեան դասագիրքերու «Հայրենի աղբիւր» եւ «Հայ կեանք եւ գրականութիւն» շարքերը: Հեղինակ է բազմաթիւ ուսումնասիրական յօդուածներու, ինչպէս նաեւ յատկանշական հատորի մը՝ «Փորձ Տարագրութեան մասին» (1978) խորագրով:

Յարութիւն Քիւրքեան ունի հարուստ մանկավարժական, գրական եւ քաղաքապատմական գործեր:

Մահ AMAA-ի Գործադիր Տնօրէն՝ Զաւէն Խաննեանի

Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութեան (AMAA) Վարչական խորհուրդը խոր վիշտով գուժեց իր գործադիր տնօրէն Զաւէն Խաննեանի (31 յուլիս 1944 - 9 օգոստոս 2024) մահը, որ պատահեցաւ 9 օգոստոս 2024-ին, Կլենտէյլի (Քալիֆորնիա): Զաւէն Խաննեան 10 տարի ծառայեց ընկերակցութեան մեծ նուիրումով: Անոր ողջ կեանքը եկեղեցւոյ, համայնքին եւ ողջ Հայութեան ծառայելու, օրինակ եղած է թէ՛ սփիւքի եւ թէ՛ հայրենիքի մէջ: Մանրամասնութիւնները՝ էջ 3

Արցախի Խժաբերդ Գիւղը Ամբողջութեամբ Քանդուած է

Ատրպէյճանի կողմէ բռնադրուած Խժաբերդ գիւղը ամբողջութեամբ քանդուած է:

Արցախի Մարդու իրաւունքներու պաշտպանի գրասենեակը տարածեց արբանեակային լուսանկարներ, որոնք կ'արձանագրեն շէնքերու, տուներու եւ ախոռներու հիմնայատակ քանդումի փաստը:

«Ինչպէս օկուպացուած (գրաւուած) Արցախի միւս բնակավայրերում, այնպէս էլ այստեղ, տեղի է ունեցել իրենց տները վտարուած արցախցիներին պատկանող ունեցուածքի լայնածաւալ կողոպուտ», կ'ըսուի Մարդու իրաւունքներու պաշտպանի գրասենեակի «էքս» գրառման մէջ:

MAZDA GABRIEL ANJOU

THE ALL-NEW 2024 MAZDA CX-5

Kevork Asadourian
General Manager

7050, boul. Henri-Bourassa Est.
Anjou, QC H1E 7K7
Tél. : 514 328-7777
mazdagabrielanjou.ca

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN
NOW OPEN

Սեփականատեր
Յարութ Միփան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնեք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

ՀՅՌ Գանատայի Երիտասարդական միությունը Վանաձորում 11-րդ անգամ ճամբար է կազմակերպել երեխաների համար

ՀՅՌ Գանատայի Երիտասարդական միությունը արդեն 11-րդ անգամ Հայաստանի Լոռու մարզի մարզկենտրոն Վանաձորում ճամբար է կազմակերպում երեխաների ու պատանիների համար: Այս տարի Գանատայից Հայաստան է ժամանել ճամբարի 10 վարիչ, մեկ տնօրեն, մեկ կազմակերպող: Հայաստանի Երիտասարդական միությունից, Գանատայից ժամանած ընկերների միացել է 7 ՀԵՄ-ական (ՀՅՌ Հայաստանի Երիտասարդական Միություն) որպես վարիչ: Ճամբարն ունի աւելի քան 200 մասնակից: Նրանց մեծ մասը Վանաձորից են, կան նաև Արցախից բռնի տեղահանուած երեխաներ:

Վանաձորի ճամբարի մասնակից Մանէ Ղարաբեկեանն ասում է՝ երեխաները հաճելի օրեր են ունենում ճամբարում: Նրանք արդեն նոր ընկերներ են գտել: Վարիչները հոգատար են եւ ջանում են նոր գիտելիքներ փոխանցել երեխաներին:

Ճամբարի տնօրենուհի Լիա Տէր-տէրեանը 4-րդ անգամ է հայրենիքում:

«Այս տարի մեր ճամբարի թեման Արցախն է: Խմբերն անուանակոչուել են Արցախի շրջանների անուններով: Երեխաների հետ աշխատելը շատ հաճելի է: Էներգիայով լեցուն են, միշտ պատրաստ նոր գիտելիքներ իւրացնելու»: «Հորիզոն»-ի հետ զրոյցում պատմում է Լիա Տէրտէրեանը:

Ստեփանակերտից տեղահանուած Հայկուհի Գրիգորեանը քրոջ՝ Ազրինէի հետ է ճամբարին մասնակցում: Ասում է՝ աւօրեան հագեցած է, արդեն նոր ընկերներ են գտել, նոր երգեր ու մարզական

խաղեր սովորել, հայոց պատմութիւնից հետաքրքիր դրուագներ լսել: Հիմա Հայկուհու ընտանիքը Վանաձորում է ապրում, բայց նրա սիրտն Արցախում է:

«Կարօտում եմ Արցախը», յուզմունքը դժուարութեամբ զսպելով՝ ասում է 10-ամեայ Հայկուհին, մի քանի վայրկեան լուռ, յետոյ արցախցուն յատուկ ձեւով ուժ է գտնում, շունչ քաշում ու աւելացնում: «Ես հաւատում եմ, որ վերադառնալու եմք Արցախ»:

11-ամեայ Ատրինէն քրոջ հարցազրոյցից յետոյ միանում է զրոյցին ու աւելացնում՝ ինքն էլ է վստահ, որ պիտի վերադառնան Արցախ: «Առանց Արցախի կեանք չկայ»,- ասում է Ատրինէն:

10-ամեայ Էլեն Միտայեանն էլ է Ստեփանակերտից տեղահանուել: Ասում է հիմա Վանաձորում է ապրում, ճամբարում էլ հետաքրքիր է անցնում աւօրեան, բայց շատ է կարօտում Արցախի տունը, ընկերներին, ընտանի կենդանիներին:

Ճամբարի վարիչ Վայք Աճէմեանն առաջին անգամ է հայրենիքում: Արդէն հասցրել է լինել Հայաստանի մարզերում:

«Մեր առաքելութիւնն է մարզել այս պատանիներին, որպէսզի նրանք իրենց առաքելութեանը հաւատարիմ ՀԵՄ-ականներ ու դաշնակցականներ դառնան: Երեխաների հետ զրոյցները տպաւորիչ են: Երէկ, օրինակ, արգարութեան մասին էինք խօսում եւ նրանց կարծիքներից ու տեսակէտներից տպաւորուեցին: Այստեղ երեխաները միշտ ժպտոտ են ու աշխոյժ: Նոյնիսկ այս շոգ եղանակին աշխուժօրէն մարզուած են, վարժութիւններ կատարում», - պատմում

է Վայք Աճէմեանը:

Գանատայի Երիտասարդական միութեան անդամ Վանէ Տիմիթեանը Գանատայում նաեւ Պատանեկան միութեան վարիչ է, բայց Վանաձորում առաջին անգամ է որպէս վարիչ առաքելութիւն ստանձնել:

«Այստեղ օրերս շատ հետաքրքիր են անցնում: Երեխաների մէջ այնքան հայրենասիրութիւն կայ, այնքան սիրով են նոր գիտելիքներ իւրացնում: Նրանց հետ մեծ սիրով եմ աշխատում», - պատմում է Վանէ Տիմիթեանը:

Ճամբարի մասնակիցները պարբերաբար հիւրեր են ունենում, զրուցում մեր հայրենիքին, հաւատին ու եկեղեցուն, ազգին, ազգային արժանապատուութեանն առնչուող տարբեր թեմաների մասին: Նրանք արդէն հանդիպում են ունեցել հոգեւորականի հետ, այցելել եկեղեցի: Օրերս ճամբարը հիւրընկալել էր «Որդիների կանչ» հասարակական կազմակերպութեան համահիմնադիրներ Արա Ռոստոմեանին՝ Արցախեան 44-օրեայ պատերազմում զոհուած Յակոբ Ռոստոմեանի հօրը եւ նոյն պատերազմում զոհուած Միխիթար Գալէեանի մօրը՝ Ասողիկ Գալէեանին:

Արա Ռոստոմեանը հպարտօրէն է նայում երեխաներին, որոնք այսօր հայրենասիրական ոգով են դաստիարակուած ու պիտի արժանի լինեն այն հերոսներին, որոնք զոհուեցին յանուն մեր սուրբ հայրենիքի:

«Սփիւռքահայ երիտասարդներն իրենց գիտելիքներն են փոխանցում Հայաստանում ապրող երեխաներին: Ուրախ եմ, որ մեր երեխաները դաստիարակուած

են այս ոգով, ազգային արժէքներով են սնուած: Յուսամ, որ նրանք աւելի խորութեամբ կ'ուսուանասիրեն մեր պատմութիւնը, կ'իմանան, կը կարդան նաև մեր տղաների հերոսական պայքարի մասին ու կը մեծանան որպէս նրանց արժանի սերունդ», - ասում է Ասողիկ Գալէեանը:

ՀՅՌ Գանատայի Երիտասարդական միութեան Կեդրոնական վարչութեան առեւտրային Մովսէս Արզումանեանն էլ յիշեցնում է՝ այս օրերին, ցաւօք, հայութեան շրջանում ապագայի դադափարներ են արժարծուում, ուստի չափազանց կարեւոր է, որ երեխաների հետ վարիչները զրուցեն ազգային արժէքներ, ազգային արժանապատուութեան ու հայրենիքի մասին: Ճամբարի թեման Արցախն է, թեմաները յատուկ ընտրուած են:

«Մինչեւ օրս խօսել ենք արդարութեան, հաւասարութեան, միասնականութեան, քաղութեան, մարտունակութեան», պայքարելու, զինուորականութեան եւ բոլոր այն թեմաների մասին, որոնց մասին պէտք է իմանայ հայը: «Հայ» ասուածն արժէքներ կրող հզոր մարդն է, որ պիտի իր արժէքներով, ֆիզիքական ու մտաւոր կարողութիւններով պաշտպանի իր երկիրը, շէնացնի հայրենիքը: Հենց այս արժէքները երեխաներին փոխանցելն է մեր առաքելութիւնը: Կարող եմ ասել, որ մեր վարիչները շատ լաւ գործ են անում, այս արժէքները, գիտելիքները փոխանցում են մեր պատանիներին», - եզրափակում է Մովսէս Արզումանեանը:

Յասմիկ Բալէեան

Մահացաւ Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան Վարչական Խորհուրդի Գործադիր Տնօրէն՝ Զաւէն Խանճեան

Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութեան (AMAA) Վարչական խորհուրդը խոր վիշտով գուժեց իր գործադիր տնօրէն Զաւէն Խանճեանի (31 յուլիս 1944 - 9 օգոստոս 2024) մահը, որ պատահեցաւ 9 օգոստոս 2024-ին, կրնտէյլի (Քալիֆորնիա) մէջ:

«Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութիւնը կը սգայ իր գործադիր տնօրէնին՝ Զաւէն Խանճեանին մահը, որ 10 տարի ծառայեց ընկերակցութեան իր այս պաշտօնով, առաւելագոյն հոգատարութեամբ եւ նուիրումով: Իրականութեան մէջ անոր ողջ կեանքը եկեղեցւոյ, համայնքին եւ ողջ հայութեան ծառայելու օրինակ եղած է թէ՛ սփիւռքի եւ թէ՛ հայրենիքի մէջ», ըսաւ AMAA-ի Վարչական խորհուրդի նախագահ տքթ. Նազարէթ Տարագճեան: «Ան իսկական ղեկավար էր, շատ սիրուած ընկերակցութեան աշխատակազմին, Վարչական խորհուրդի անդամներուն եւ աջակիցներուն կողմէ: Ան տեսիլքի մարդ էր, մեծ հաղորդակից, բազմաշնորհ գրող եւ հրատարակախօս: Ան բարի մարդ էր, ընտանիքի մարդ էր, եւ անոր բազմաթիւ թոռները անոր կեանքի լոյսն էին: Ամէնէն առաջ ան անասանն Հաւատքի տէր մարդ էր եւ Քրիստոսի իսկական զինուոր: Զ. Խանճեանի մահը մեծ կորուստ է Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութեան, Հայ աւետարանական եկեղեցիին, հայ ազգին եւ ողջ մարզկութեան համար: Թող Սուրբ Հոգին մխիթարէ անոր ընտանիքը եւ բարեկամները, եւ թող Տէրը օրհնէ անոր յիշատակը»:

Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութեան հրատարակած գոյծին մէջ կը նշուի, որ ամուսին, հայր, մեծ հայր, մեծ հայ, հեղինակ, հայկական

մշակոյթի եւ ժառանգութեան ջատագով Զաւէն Խանճեանը խաղաղութեամբ հեռացաւ կեանքէն՝ չըջապատուած իր սիրելի ընտանիքով:

Զաւէն Խանճեան ծնած էր սփիւռքահայութեան քաղաքային «Երազային» Հայկալի մէջ, 31 յուլիս 1944-ին: Ան Հայոց ցեղասպանութենէն վերապրած Վազգէն եւ Վերտին Խանճեաններու հինգ զաւակներէն մէկն էր: Մեծցած էր Հայկալի Հայ աւետարանական եկեղեցւոյ մէջ, եւ եղած էր Երիտասարդաց խումբին գործունեայ մէկ անդամը:

Հայկալի մէջ նախնական եւ երկրորդական ուսումը ստանալէ եւ Արեւիփօ քոլեճը աւարտելէ ետք, 1967-ին աւարտած է Պէյրութի ամերիկեան համալսարանը՝ ստանալով պսակաւոր արուեստից տիտղոսը առեւտրական վարչագիտութեան մէջ:

Նոյն տարին ան մեկնած է Արաբական ծոցի երկիրները, ուր 13 տարիներու աշխատանքին զուգահեռ, մտերիմներու հետ ամէնուրեք հիմնած է հայկական ուսանողները:

1973-ին ամուսնացած է Սոնա Քէլիկեանի հետ, եւ ընտանիքը օրհնուած է երեք զաւակներով՝ Վազգէն, Հրակ եւ Վանայ:

1979-ին ընտանեօք փոխադրուած է Միացեալ Նահանգներու Քալիֆորնիա նահանգը, ուր յաջորդող 35 տարիներուն տարած է աշխուժ, գործօն եւ ծառայակցութեան գործունէութիւն զարուծելու կրթական, եկեղեցական, ազգային, ընկերային եւ հասարակական կեանքին մէջ, վարելով ղեկավար դերեր՝ «Մերտիեան» հայ աւետարանական վարժարանի, Միացեալ Հայ աւետարանական եկեղեցւոյ, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ աւե-

տարանական միութեան, «Սուրիահայութեան զօրակցութեան հիմնադրամ»-ի Glendale Family YMCA-ի, The Salvation Army Corp-ի, Americans For Artsakh-ի եւ Armenian American Real Estate Association-ի մէջ:

1982-2014 տարիներուն վարած է իր սեփական անշարժ կալուածներու ընկերութիւնը:

2014-ի յուլիսին հրաւիրուած է վարելու Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութեան գործադիր տնօրէնի պաշտօնը, Փրբեմբ, Նիւ Ճորջիի մէջ, ուր գործեց մինչեւ իր մահը: Իր 10-ամեայ պաշտօնավարութեան ընթացքին ան վերահսակեց բազմաթիւ կարեւոր իրադարձութիւններու, ինչպէս՝ Երեւանի «Խորէն եւ Շուշանիկ Աւետիսեան» վարժարանի բացումը, 2015 թուականի Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի ոգեկոչումը, Ամերիկայի Հայ աւետարանական ընկերակցութեան հարիւրամեակի յաջող հանգանակութիւնը եւ օտնակատարութիւնը՝ 2018-ին:

Աշխատակցած է երկնագու հայ մամուլին: Խմբագրութիւններու ուղղումը իր նամակները լոյս տեսած են արաբական, ամերիկեան եւ հայկական մամուլին մէջ: Հեղինակ է երեք հատորներու՝ «Սրտի եւ մտքի ցոլքեր» (2011), «ՀԱ-

ԼէՊ-առաջին կայարան» (2013) եւ «Այս տունը քուկը է, թէ՞ իմս» (2017):

Հայաստան-սփիւռք յարաբերութիւններու ամրապնդման եւ հայապահպանութեան գործին իր ներդրած աւանդին համար Զ. Խանճեան արժանացած է բազմաթիւ պարգևներու, որոնց կարգին՝ 28 մայիս 2017-ին Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի կողմէ անոր շնորհուած «Երախտագիրութեան մետալ»-ին: 13 սեպտեմբեր 2019-ին ստացած է պատուաւոր անդամի կոչում՝ Հայաստանի Գրողներու միութեան:

Ան անգամ էր Լոս Անճելըսի Միացեալ Հայ աւետարանական եկեղեցւոյ: Զաւէն Խանճեան իր ետին կը թողու իր կիրը՝ Սոնան, երեք զաւակները՝ Վազգէն, Հրակ եւ անոր կիրը՝ Միշել, եւ Վանան ու անոր ամուսինը՝ Արմէն Վարդանեանը, հինգ թոռներ եւ մէկ թոռնուհի, քոյրերը՝ Լորա Փրաթերը եւ Տիբի Տատը եւ եղբայրը՝ Տիգրան Խանճեանը եւ անոր կիրը՝ Մարիթ-Ասողիկը: Անոր քոյրը՝ Անահիտ Թերճիմանեանը, մահացած էր ապրիլ 2024-ին:

Զաւէն Խանճեանին կորուստը պիտի սգան ոչ միայն իր ընտանիքն ու բարեկամները, այլեւ՝ մեծ հայ համայնքը, որուն ան ծառայեց այնքան անձնուրաց:

Այցելեցեք
«Երկիր»ի Կայքէջը՝
www.yerkir.am

ՀՀ Անկախության Հռչակագիրը ՀՀ Սահմանադրության Հիմնարկն Է

1995 թվականի յուլիսի 5-ին Հայաստանի Հանրապետության ընդունեց ՀՀ սահմանադրությունը:

«Հայ ժողովուրդը, հիմք ընդունելով Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրում հաստատված հայոց պետականության հիմնարար սկզբունքները եւ համագրային նպատակները, իրականացրած ինքնիշխան պետության վերականգնման իր ազատասէր նախնիների սուրբ պատգամը, նուիրւած հայրենիքի հզօրացմանը եւ բարգաւաճմանը, ապահովելու համար սերունդների ազատութիւնը, ընդհանուր բարեկեցութիւնը, քաղաքացիական համերաշխութիւնը, հաւաստելով հաւատարմութիւնը համամարդկային արժէքներին, ընդունում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրութիւնը»:

Ներկայումս ՀՀ ազգաբաշխութիւնը քայլ առ քայլ իրականացնում է հայոց պետականութեան իրաւական հիմքերի կազմաքանդումը, հերթական անգամ իրագործում՝ թուրք-ազդայէճանական դաշինքի պահանջները:

Այդպիսի պահանջով ՀՀ իշխանութիւնը ցանկանում է ընդունել Հայաստանի նոր սահմանադրութիւն՝ որպէս Պաշտօնի եւ Երեւանի միջին «խաղաղութեան պայմանագրի» կնքման նախապայման:

Այսինքն Հայաստանը պէտք է ունենայ թուրք-ազդայէճանական շահերը սպասարկող սահմանադրութիւն այնպիսի դրոյթներով, որոնք ոչ միայն կապ չեն ունենայ ՀՀ ներկայիս սահմանադրութեան հետ, այլեւ՝ տրամաբանօրէն ընդհանրութիւն չեն ունենայ ՀՀ Անկախության հռչակագրի հետ:

ՀՀ Անկախութեան հռչակագրի 12-րդ կէտում ասուում է.

«Սոյն հռչակագիրը հիմք է ծառայում ՀՀ սահմանադրութեան մշակման, իսկ գործող սահմանադրութեան մէջ՝ փոփոխութիւնների եւ լրացումների կատարման, պետական մարմինների գործունէութեան, հանրապետութեան նոր օրէնսդրութեան մշակման համար (23 օգոստոսի 1990 թվականի, քաղ. երեւան 5.0072-1):»

Հասկանալի է, որ թուրք-ազդայէճանական թիրախում ՀՀ սահմանադրութեան հիմնաքարն է՝ ՀՀ Անկախութեան հռչակագիրը:

Զէ՛ որ ՀՀ Անկախութեան հռչակագիրը հիմնուած է 1989 թվականի դեկտեմբերի 1-ի «Հայկական ԽՍՀ-ի եւ Լեռնային Ղարաբաղի վերամիաւորման մասին» Հայկական ԽՍՀ Գերագոյն խորհրդի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Ազգային խորհրդի համատեղ որոշման վրայ, զարգացնում է 1918 թվականի մայիսի 28-ին ստեղծուած անկախ Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովրդավարական աւանդոյթները:

Թուրք-ազդայէճանական դաշինքի նպատակը ոչ միայն ՀՀ նոր սահմանադրութեան ընդունումն ու ՀՀ խորհրդանիշների փոփոխումն է, այլեւ՝ նոր սահմանադրութեամբ ՀՀ Անկախութեան հռչակագրի իրաւական ուժի չեղարկումը, իսկ դա նշանակում է դադարեցնել ՀՀ անկախ պետականութեան իրաւական լինելը:

Անդրադառնալով ՀՀ Անկախութեան հռչակագրի որոշ դրոյթների, հասկանանք, թէ ի՛նչ իրաւական ուժից են ցանկանում մեզ զրկել:

— Հայաստանի Հանրապետութիւնն ունի իր դրօշը, գինանշանը եւ հիմնը:

— Հայաստանի Հանրապետութիւնն ինքնիշխան պետութիւն է՝ օժտուած պետական իշխանութեան գերակայութեամբ, անկախութեամբ, լիիրաւութեամբ:

— ՀՀ ամբողջ տարածքում գործում են միայն ՀՀ սահմանադրութիւնը եւ օրէնքները:

— Հայոց պետականութեան կրողը ՀՀ ժողովուրդն է, որն իր իշխանութիւնն իրագործում է անմիջականօրէն եւ ներկայացուցչական մարմինների միջոցով՝ ՀՀ սահմանադրութեան եւ օրէնքների հիման վրայ:

— Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքում բնակող բոլոր քաղաքացիների համար սահմանուած է ՀՀ քաղաքացիութիւն: Արտերկրի հայութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիութեան իրաւունք

ունի: ՀՀ քաղաքացիները գտնուած են պետութեան պաշտպանութեան եւ աջակցութեան ներքոյ (նոր սահմանադրութեամբ, անկասկած, սփիւռքահայերի համար քաղաքացիութիւն ձեռք բերելու «նոր պայմաններ» կը թելադրուեն, ներկայումս օտարազգիների արհեստական մեծաքանակ առկայութիւնը ՀՀ-ում հեռահար նպատակ է հետապնդում՝ հայի ինքնութեան, ծինի ոչնչացման):

— Հայաստանի Հանրապետութիւնն իր անվտանգութիւնը եւ սահմանների անձեռնմխելիութիւնն ապահովելու նպատակով ստեղծում է Գերագոյն խորհրդին ենթակայ սեփական զինուած ուժեր, ներքին զորքեր, պետական եւ հասարակական անվտանգութեան մարմիններ: Հայաստանի Հանրապետութիւնն ինքն է որոշում իր քաղաքացիների զինուորական ծառայութեան կարգը (նոր սահմանադրութեամբ թուրք-ազդայէճանական դաշինքը կ'իրագործի իր հեռահար նպատակը, ինչպէս՝ Արցախում, զինաթափել Հայաստանը, ՀՀ զինուած ուժերը):

— Այլ երկրների զօրամիաւորումները, նրանց ռազմական խարխիւները եւ շինութիւնները կարող են տեղաբաշխուել Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքում միայն Գերագոյն խորհրդի որոշմամբ (ՀՀ եւ ՌԴ միջեւ 1995 թ. մարտի 16-ին կնքուել է պայմանագիր ՀՀ տարածքում ռուսական ռազմական տեղակայման մասին): Պայմանագրի ժամկէտը մինչեւ 2044 թվականն է: Նոր սահմանադրութեամբ, անկասկած ռուսական 102-րդ ռազմական խարխիւր դուրս կը մղուի Հայաստանից: ՀՀ իշխանութիւնը գնում է ռազմաքաղաքական ուղղութեան փոփոխութեան):

— Հայաստանի Հանրապետութիւնը՝ որպէս միջազգային իրաւունքի գործօն, վարում է անկախ արտաքին քաղաքականութիւն (նոր սահմանադրութեամբ, անկասկած, Հայաստանը որպէս իրաւատէր կը դադարի գոյութիւն ունենալուց):

— Հայաստանի Հանրապետութեան ազգային հարստութիւնը՝ հողը, ընդերքը, օդային տարածութիւնը, ջրային եւ այլ բնական պաշարները, տնտեսական, մտաւոր, մշակութային կարողութիւնները, նրա ժողովրդի սեփականութիւնն է: Դրանց տիրապետման, օգտագործման եւ տնօրինման կարգը որոշուած է Հայաստանի Հանրապետութեան օրէնքներով (ինչպէս Արցախում է ներկայ պահին տնօրինում թուրք-ազդայէճանական դաշինքը, նոյնը սպասուած է Հայաստանին):

— Հայաստանի Հանրապետութիւնն ապահովում է հայերէնի՝ որպէս պետական լեզուի, գործառնութիւնը հանրապետութեան կեանքի բոլոր ոլորտներում, ստեղծում կրթութեան, գիտութեան եւ մշակոյթի սեփական համակարգ (նոր սահմանադրութեամբ կը շարունակուի, իրաւական ուժ կ'ունենայ Հայոց պատմութեան աղաւաղումը, ազգային մշակոյթի, ազգային յիշողութեան ոչնչացումը):

— Հայաստանի Հանրապետութիւնը սատար է կանգնում 1915 թվականին Օսմանեան Թուրքիայում եւ Արեւմտեան Հայաստանում Հայոց ցեղասպանու-

թեան միջազգային ճանաչման գործին (նախապայմանի ընդունումը նշանակում է չեղարկել Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչումը, դատաւարտումը, յետ կանգնել պահանջատիրութիւնից, հայր իրաւունք չի ունենայ Յեղասպանութեան մասին նոյնիսկ խօսել) եւ այլն:

ՀՀ սահմանադրութեան մի շարք յօդուածներ նոր սահմանադրութեան ընդունման դէպքում գոյութիւն չեն ունենայ՝ յօդուած 14. Զինուած ուժերը եւ պաշտպանութիւնը, յօդուած 15. Մշակոյթի, կրթութեան, գիտութեան խթանումը, հայոց լեզուի եւ մշակութային ժառանգութեան պաշտպանութիւնը, յօդուած 19. Հայկական սփիւռքի հետ կապերը, յօդուած 20. Հայաստանի Հանրապետութեան պետական լեզուն, յօդուած 21. Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդանիշները եւ այլն:

Անդրադառնալով ՀՀ սահմանադրութեան յօդուած 18-ի առաջին կէտին. Հայաստանի Հանրապետութիւնը ճանաչում է Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցու՝ որպէս ազգային եկեղեցու, բացառիկ առաքելութիւնը հայ ժողովրդի հոգեւոր կեանքում, նրա ազգային մշակոյթի զարգացման եւ ազգային ինքնութեան պահպանման գործում:

Ինչպէս նաեւ 2007 թ. ազգային անվտանգութեան ռազմավարութիւնում առանձնապատուկ ներկայացուած է, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը կարելու է աջակցութիւնը Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցու հոգեւոր, բարոյական, ընկերային եւ մշակութային գործունէութեանը:

ՀՀ ներկայիս իշխանութիւնը Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցու դերը նուազեցրել է. 2020-ի ազգային անվտանգութեան ռազմավարութիւնում հայ ժողովրդի ազգային արժէքներ բաժնում Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցին դասուել է Հայ կաթողիկէ եկեղեցու, Հայ աւետարանական եկեղեցու շարքում:

2018-ից սկսուել են Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցու դէմ հալածանքները: Եկեղեցու դերը նուազեցնելու նպատակով ազանդներին հաւասարեցնում են Հայ առաքելական եկեղեցուն:

ՀՀ իշխանութեան հակահայ քաղաքականութիւնը, հայ հասարակութեան բարոյահոգեբանական եւ հայրենասիրական դաստիարակութեան թերի վիճակը հայ ազգին կանգնեցրին հայոց պետականութեան գոյութեան պայքարի առջեւ:

Այս խօսքը անկախութեան սրբազան պայքարի կոչ է համայն հայութեանը:

Հայ ազգով համախմբուենք ազգային ազատագրական պայքարի, քանդենք թշնամու հայադաւ ծրագրերի շղթան, տէր կանգնենք հայոց պետականութեանը, Հայաստանի Հանրապետութեան Անկախութեան հռչակագրին:

ԱՐՓԻ ԱՐԲԱՆԱՍԵԱՆ

3401, Olivar Asselin
Montréal, Qc
H4J 1L5

397, boul. des Prairies
Laval, Qc
H7N 2W6

45 Hallcrown Place
Willowdale, On
M2J 4Y4

To donate online www.camam.org

ADVERTISE YOUR BUSINESS HERE

ԹՈՐՈՆԹՅԻ ՄԷՋ «ՀՈՐԻԶՈՆ»Ի ՁԵՐ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՀԱՍԱՐԴԻՍԵՅԷՔ՝ ԺԱԳ ՎԱՐՊԵՏԵԱՆԻՆ

**CALL JACK VARBEDIAN
(416) 722-9225**

Ձեր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...

ԼՄԻՍԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐԾԱՐԿՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

*Նոր Յասգէ՝
Voyages Haig Travel
4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2

PERMIS DE QUÉBEC

Tel: +1 514-284-7676
Email info@haigtravel.ca

Armenia won 4 medals at the Paris Olympic Games

PARIS—The 33rd Summer Olympic Games for the Armenian Olympic team are over.

On August 4, gymnast Artur Davtyan won Armenia's first medal, becoming a silver medalist.

On August 7, Greco-Roman wrestler Artur Aleksanyan (97 kg) lost to Iranian athlete Mohammadhadhi Saravi in the

finals of the Olympic Games, becoming the runner-up.

On August 7, 77 kg Greco-Roman wrestler Malkhas Amoyan defeated Uzbekistan's Aram Vardanyan with a score of 6:5 and won a bronze medal.

Super heavyweight Varazdat Lalayan, who competed on August 10, won a silver medal.

India to deliver air defence system to Armenia this year, report says

YEREVAN—India reportedly will begin delivery of its air defence missile system to Armenia later this year.

In a far-reaching agreement with India, Armenia purchased 15 Akash missile systems in a deal estimated to cost \$720 million.

India start delivery of its Akash 1S, an upgraded version of the defence system, according to a report by the Indian Defence Research Wing, a website covering that country's military industrial complex. IDRW first reported on the pending deliveries to Armenia.

The Akash 1S employs a combination of command guidance and active terminal seeker guidance to deal with aerial threats such as fighter jets, cruise missiles, and drones.

Last month the Indian government reportedly cited a lower total value for contracts signed between Armenia and Indian arms manufacturers in the last few years, putting it at \$600 million.

In a report cited by Russia's TASS news agency on July 23 the Indian Finance Ministry described Armenia as the largest importer of weapons from India after the South Caucasus country concluded deals on the purchase of Pinaka multiple-launch rocket systems and Akash anti-aircraft systems.

Meanwhile, citing the Defence Ministry in New Delhi, the Indian Aerospace Defence News (IADN) publication reported last month that the "total volume of weapons purchases by Armenia from India reached \$600 million by the start of current [financial year] 2024-25." It gave no details of those deals.

Earlier this week, Sputnik Armenia reported about plans

for a meeting between Armenian, Indian and Iranian officials who will discuss transport links connected the three regional countries.

India and Armenia have significantly deepened bilateral military cooperation since the 2020 Artsakh War during which India's nemesis Pakistan strongly supported Azerbaijan. Their multimillion-dollar defence contracts reportedly call for the delivery of not only Pinaka systems but also Indian-made howitzers, anti-tank rockets and anti-drone equipment to the Armenian army.

An Indian defence publication reported last September that Armenia is due to receive a total of 90 ATAGS howitzers over the next three years. Six of them have already been delivered to the South Caucasus nation, it said.

In May this year, military officials from the two countries held in Yerevan what the Armenian Defence Ministry described as the first Indian-Armenian "defence consultations." They set up a "working group" tasked with implementing a plan of joint actions for 2024 and 2025. The military cooperation will involve not only arms supplies but also military education, "tactical training" and "experience sharing," according to the ministry.

Russia had long been Armenia's principal supplier of weapons and ammunition. The Armenian government has been looking for alternative suppliers due to its growing tensions with Moscow and the continuing war in Ukraine that absorbs the bulk of military hardware manufactured in Russia. Since last October, Yerevan has also signed a number of arms deals with French companies.

Trial of opposition protesters indicted over clashes with police begins

YEREVAN—A group of opposition supporters indicted in connection with the June 12 clashes in Yerevan between riot police and protesters demanding Prime Minister Nikol Pashinyan's resignation went on trial on August 12.

Fifteen of the men are charged with "hooliganism", while only one faces charges of participating in "mass disturbances" during events that left about 100 people, including some police officers, injured.

Thousands of people led by Archbishop Bagrat Galstanyan gathered on June 12 on a street outside the Armenian parliament building where Pashinyan was attending a question-and-answer session with lawmakers amid unprecedented security measures. Scuffles broke out there moments before security forces hurled dozens of stun grenades into the crowd.

The use of force by police was strongly condemned not only by Galstanyan's opposition-backed movement but also by Armenia's leading civic groups.

The Investigative Committee said in June it was also investigating "the proportionality and legality" of the police actions that left at least 83 protesters and 8 journalists injured, but no police officers have been charged yet.

Galstanyan, who attended the opening of the trial, claimed the case was politically motivated. "This is a guided political decision.

It solves no legal issue. Had some action been taken also against the police officers, I would have said it was a legal process," he said.

As the trial began, four of the indicted opposition supporters were in pre-trial custody, and eight were under house arrest. Other measures of restraint, including administrative control and confinement to city limits, were applied to the remaining four.

The defendants' lawyers requested changes to the measures of restraint, while prosecutors argued they should remain in place to ensure due process. The court ultimately granted some of the lawyers' requests, easing the measures for several defendants, including one in pre-trial detention and several under house arrest.

The defendants generally pleaded not guilty to the charges. While they acknowledged being present at the scene and some of them even admitted throwing bottles and other small items at police officers, they argued that those actions were "spontaneous" and did not result in any injuries to police officer.

Those charged with hooliganism face up to two years in prison if convicted. Participation in mass disturbances can result in up to three years of imprisonment under Armenia's penal code.

(RFE/RL)

After stern criticism from Russia, Armenia amends new history textbook

YEREVAN—A day after a stern statement from Moscow criticizing a passage in a new edition of an Armenian history textbook for eighth graders, Armenia's Education Ministry announced that the text has been edited and the textbook amended.

Moscow harshly criticized a passage in the textbook that characterizes the events in the early 19th century as Russia having "annexed" Armenia, explaining how modern-day Armenia became part of the Russian Empire, following the Russo-Persian war.

The Russian Foreign Ministry said on August 15 that it expects the relevant authors in Armenia to remove the offensive "annexation" term.

"We anticipate that the Armenian authorities will not allow the transfer of such a textbook to schools and will not turn a blind eye to such unceremonious attempts to distort our common history," the Russian ministry said in a statement.

The head of the Education Ministry's Department of Public Education, Tamar Sargsyan, told reporters the next day that the textbook has been "corrected" and will be distributed to schools. She explained that a section will no longer use the phrase of "annexation of Eastern Armenia to Russia."

"We received calls expressing worries and concerns, after which work was carried out with the [textbook's] author team. It was suggested to review that approach, and the team revised the wording of that sub-heading and adjusted it to align with the Armenian History curriculum," Sargsyan said, without specifying whether the edits were made in response to the Russian foreign ministry's statement.

"It wasn't so much a mistake as it was that the authors may not have considered the issue from that perspective,"

Sargsyan explained.

The Russian foreign ministry statement seemingly accused Armenia's government of rewriting history, in an effort to downplay Russia's role.

"Questioning the special role of the Russian Empire, and later the USSR and Russia, in the formation of today's Armenia means going against well-known facts," the Russian statement said.

"It represents another shameless attempt to rewrite our common history in the best traditions of Western propaganda and political engineering, where white is called black, with the active participation of certain Armenian figures who are zealously trying to serve their patrons," the Russian foreign ministry added.

This entire episode played out on August 16 as a special ceremony was being held in the town of Oshakan in Armenia's Armavir Province, where the final battle of the Russo-Persian war was fought and won in 1827. After the signing of a treaty in 1828, Persia ceded control of territories in the South Caucasus, including what is the modern-day Armenia.

Russia's Ambassador to Armenia, Sergey Kopyrkin attended the ceremony in Oshakan and was asked by reporters about the textbook issue.

He said that he had not discussed the matter with Armenian government officials and emphasized the need "to respect the history and memory of our heroic ancestors."

Expressing his own point of view on the matter, Kopyrkin noted that the awareness of history is a fundamental process, including based on the processes that are taking place now, and the problems that countries and peoples are facing.

"However, several factors are important in this matter:

honesty, aspiration, and willingness to avoid opportunistic considerations, which may seem expedient today, but the situation may change tomorrow. It is very important to maintain the core values," Kopyrkin said.

"Another important factor is morality, respect for the memory of the ancestors and their feats exploits. This is more important in the case of the history of our countries. That history has been complicated, requiring great sacrifices and dedication," the Russian ambassador emphasized, adding that history is an important part of the present and the future.

"Russia sincerely values its friendship with Armenia. Our fraternal peoples are linked by centuries-old cultural and historic ties and spiritual closeness. And this fact cannot be erased by attempts to rewrite history," Kopyrkin said during the Oshakan ceremony.

"Despite the fact that the paragraph dedicated to the Battle of Oshakan was removed from the new Armenian History textbook for the 8th grade, we will always remember and honour the heroes. And today's event is an eloquent testimony that they will always remain in the hearts of our people," the Russian Ambassador stressed.

Kopyrkin recalled that, despite that the Russia-Armenian detachment won the Battle of Oshakan, and despite the Persian army's superiority and vast manpower, proving, he said, "those who are united for one purpose are a powerful force and can survive and win in any circumstances."

"I am convinced that centuries will pass, but the undying glory of the valiant defenders of the Armenian land will forever remain in the memory of our people as a vivid example of courage and heroism," Kopyrkin added.

A Mari Usque Ad Mare

\$19-MILLION TRANSPORTATION INVESTMENT FOR BRITISH COLUMBIA

In recent press announcement made by Harjit S. Sajjan, Minister of Emergency Preparedness and Minister responsible for the Pacific, a new joint investment between the federal government, səlilwətal (Tsleil-Waututh Nation), Community Foundations of Canada, Matsqui First Nation, BC Active Transportation Infrastructure Grants Program, NİE TU,O Child and Family Services Society, the District of Peachland, and the City of Vancouver, will see that six communities in British Columbia will have more access to different ways to commute across the province. The \$19-million investment will see that funding is provided that will support the expansion of the current active transportation network, construction of multi-use pathways, and also the connection of broader regional transportation networks.

Minister Sajjan said: "Today's announcement for six active transportation projects across the province will further connect communities, provide greener transportation options and improve community safety. Our government is committed to making investments that bring a host of diverse benefits to Canadians and the communities where they live."

"səlilwətal is committed to building our Indigenous economy through progressive planning and developments, and critical to this work is expanding our community's active transportation network. I'm thrilled that the work of the Apex Corridor Segment 2-4 Multi-use Pathway Connection is underway, thanks to the support of the Active Transportation Fund. This project will enhance connectivity between existing neighborhoods and new development areas, including a pedestrian-oriented pathway, for the benefit of current and future generations of səlilwətal members," said Chief Jen Thomas, səlilwətal, Tsleil-Waututh Nation.

GOVERNMENT OF CANADA AND ONTARIO PURCHASING MORE WILDFIRE EQUIPMENT

In a recent press briefing made by Jonathan Wilkinson, Minister of Energy and Natural Resources, with Graydon Smith, Ontario's Minister of Natural Resources, a new joint investment was announced between the Federal Government of Canada and the Provincial Government of Ontario, of \$64-million for purchasing more wildlife equipment. The investment will be coming through Canada's Fighting and Managing Wildfires in a Changing Climate Program, Equipment Fund. Resilient Communities through FireSmart Program and will be provided over a 4 year period.

"The federal government is urgently working to respond to these fires by providing provinces, territories and partners with the support they need to address the challenges posed by wildfires. Today's announcement with the Government of Ontario highlights our commitment to working together to mitigate and respond to wildfires through the Fighting and Managing Wildfires in a Changing Climate Program. Through tangible and fast-flowing funding, the Government of Canada is helping to address the current wildfire season and prepare for future challenges," said Minister Wilkinson.

Minister Smith said: "We are investing in people, technology and equipment to strengthen our abilities this wildland fire season and to build our capacity for the future. The program will address immediate needs to purchase key wildland fire equipment and to hire and train staff so we can continue to be prepared to respond to wildland fires and protect communities."

CANADA INVESTING TO SUPPORT BLACK AND EQUALITY-SEEKING WOMEN ENTREPRENEURS

In a recent press announcement made by Marci Ien, Minister for Women and Gender Equality and Youth, it was declared that a new investment of \$530,000 will be set forth, by the Government of Canada, for Pitch Better Inc. to help increase leadership opportunities for Black and equality-seeking women entrepreneurs. This investment will be used to support the FoundHers Labs Venture Studio, who will help women advance their careers in startups in e-commerce, healthtech, fintech, edtech, AI and machine learning, and cleantech. Empowering women through supporting their research, network engagement, financing, education and capacity building is a large part in also stimulation their economic growth.

Alisha Golden, Investor, TechStars said: "I've seen many accelerator programs for everyone and it's important to create important avenues for more Black and diverse women founders to take part in the venture capital conversation."

"Black and equity-seeking women are some of Canada's most creative, resourceful and capable assets — but the business ecosystem in Canada does not always include them to their fullest capacity. Through the FoundHers Labs Venture Studio project, federal funding will allow Pitch Better Inc. to ignite economic potential and innovation and advance inclusivity by addressing barriers to gender equality faced by Black and equity seeking women in the tech industry. The future of Canada depends on diverse and inclusive homegrown innovation, and opening doors for all Canadians to participate is a priority for the Government of Canada and our country," said Minister Ien.

ISHKHAN GHAZARIAN

Local Journalism Initiative Reporter

In Memory of Late AMAA Executive Director Zaven Khanjian

REV. DR. VAHAN TOOTIKIAN

Whenever death walks through our homes, it leaves behind a stream of tears and a sense of loss. We are left a bit poorer for it. That feeling is especially strong when we lose someone we love very much, someone we desperately need. Such are our feelings at the passing of our dear colleague and friend, Zaven Khanjian.

My friendship with Zaven goes back 45 years. During this span of time we have fellowshiped together, prayed together, played together and served the same organizations, such as AEUNA, Armenian Missionary Association of America (AMAA) and Armenian Evangelical World Council.

On a personal level, we share many memories, but today, I will try to briefly share with you my impressions of Zaven on a professional level.

First, Zaven Khanjian was a man of superb leadership qualities. He was endowed with executive talent. Undoubtedly, he was a great Armenian Evangelical leader. He was also a great Armenian community leader in his own right, who directed his talents toward all Armenians through many Armenian organizations, primarily the AMAA.

Zaven had administrative and organizational capacity. He had a unique mind and methodically organized his entire work. Every detail was planned ahead of time. Almost every telephone call and every email was answered right away.

A passionate person, Zaven could always generate momentum

for change and improvement. He could inspire those around him to commit totally to a project and work collaboratively toward its successful implementation.

With Zaven's passing, the Armenian Evangelical community loses an outstanding leader, and the Armenian community loses an extraordinary man with exceptional talent, love and dedication for the Armenian people.

Second, Zaven Khanjian was a man of sound judgment and a great heart. In him were combined two qualities that do not usually meet: the shrewdness of a businessman and the moral insight of a man of God. He was endowed with a sixth sense to size up individuals and situations quickly and act accordingly. (In Armenian colloquial language we call that martoo sarraf). He had the wisdom, vision and determination to envision new projects, new fields and new trails to blaze by which the AMAA could be served more fully and efficiently. In short, God endowed Zaven with rare gifts and remarkable talents, which he shaped as instruments of Christian ministry.

Third, Zaven Khanjian was a man of sublime principles. He had the courage to take the stand he felt would be best overall, even if that stand was not politically popular. He never compromised his principles. He was a noble and fearless warrior who fought for justice and human dignity. He was gentle, caring and understanding toward the underdog and the unprivileged. He also

thundered in prophetic cadences to protest social injustice, callousness and moral lethargy. In all walks of his life, Zaven showed no signs of weakness, uncertainty or negligence. On the contrary, as a good-hearted person he remained courageous, determined and convinced in what he did.

This list of Zaven's remarkable qualities can go on, but time does not allow us to cite them all, except to say that here was a man endowed with numerous qualities of greatness, such as intelligence, industry, faith, imagination and an iron will.

Zaven Khanjian never ceased to fascinate all who knew him. His restless personality would permit no pause. He displayed a vast talent and boundless energy, reflected in his achievements that make up a rich legacy.

We thank God for giving us Zaven Khanjian for a period of time, to enrich our lives and the lives of those he touched through his ministry. Today, with tearful eyes but grateful hearts, like Job of the Old Testament, we say, "The Lord gave and the Lord has taken away; may the name of the Lord be praised" (Job 1:21).

On behalf of the Armenian Evangelical World Council and myself, we extend our heartfelt sympathies to his wife Sona, his children and grandchildren, his sisters and brother, and his other immediate family, relatives and friends. May God comfort and strengthen them all, and may God bless Zaven Khanjian's memory.

Ascenseur Elevator
Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4

RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

Meet the Hearing Aid Brothers: Edmond and Andre Ayvazyan

Experience the Future of Hearing with Hearing Aid Source

Discover the Difference:

HEAR

Enjoy crystal-clear speech in any environment with our cutting-edge Augmented Focus technology. Say goodbye to struggling with conversations.

CHARGE

Ditch the hassle of tiny batteries. Our rechargeable hearing aids ensure you're always ready to go without the fuss of changing batteries.

CONNECT

Seamlessly link your hearing aids to your Android or iPhone smartphone. Enjoy hands-free calls, music streaming, and more, directly through your hearing aids.

Why Choose Hearing Aid Source?

- **Risk-Free Trials:** Try our hearing aids with no obligation. Experience the improvement in your hearing without any risk.
- **Free Hearing Tests:** Get a comprehensive hearing assessment at no cost. Understand your hearing health and get personalized recommendations.
- **Expert Care:** With years of experience, Edmond and Andre Ayvazyan are dedicated to providing the highest quality hearing care.
- **Custom Hearing Protection:** Protect your hearing with custom solutions tailored to your needs.

Visit Us Today:

Coxwell Avenue Location:
702 Coxwell Avenue, Toronto, ON M4C 3B9
Tel: 416-463-4327 (HEAR)

Parkway Mall Location:
85 Ellesmere Road, #29 Toronto, ON M1R 4B9
Tel: 416-754-4327 (HEAR)

Contact Us:

hello@hearingaidsource.ca
www.hearingaidsource.ca

Your Hearing Health Matters.

Take the first step towards better hearing.
Schedule your free hearing test and no-obligation trial today.
Call 416-754-4327 to book an appointment.

Rediscover the joy of hearing with Hearing Aid Source –
where advanced technology meets compassionate care.

hearing aid source

hearing instrument specialists

ANI BAKERY LTD

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապապադեան

Ուր կը գտնեք հայկական եւ արաբական լաիմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լաիմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջքին համաձայն՝ միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց, պակիրով հաց եւ մենեիշ: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով:

Address: 25 Howden Road, Unit #2, Scarborough, Ontario M1R 3C3 | Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, կիրակի մինչև կեսօր: Էտը՝ ժամը 2:00 (Երկուշաբթի փակ)

Փորձեցեք եւ գոհ պիտի մնաք

ՆՈՐԻՉՈՆ 45

ՏԱՐԱԲԱԲԵՐԻ

ԳԵՄՊՐԻՃ

«Հորիզոն» շաբաթաթերթի 45-ամեակին նուիրում յոբելենական հանդիսություն

Հովանավորությամբ
ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտեին

Կազմակերպությամբ
«Հորիզոն»ի 45-ամեակի յանձնախումբին

ՀՈՐԻՉՈՆԻ ՎԱԽԵՐԱԳՐԱԿԱՆ
ՇԱՐՃԱՆԿԱՐԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ-ՀԻՌԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շաբաթ, 5 Հոկտեմբեր 2024-ին
Երեկոյեան ժամը 7:00-ին
Գեմպրիճի Հայ կեդրոն

Մուտքը ազատ

ՆՈՐԻՉՈՆ 45

ՏԱՐԱԲԱԲԵՐԻ

ԹՈՐՈՆԹՕ

«Հորիզոն» շաբաթաթերթի 45-ամեակին նուիրում յոբելենական հանդիսություն

Հովանավորությամբ
ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտեին

Կազմակերպությամբ
«Հորիզոն»ի 45-ամեակի յանձնախումբին

ՀՈՐԻՉՈՆԻ ՎԱԽԵՐԱԳՐԱԿԱՆ
ՇԱՐՃԱՆԿԱՐԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ-ՀԻՌԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հանդիսության ընթացքին պիտի մեծարուի
«Հորիզոն»ի երկարամեայ աշխատակից եւ թղթակից
Գրիգոր Հոթոյեանը

Ուրբաթ, 4 Հոկտեմբեր 2024-ին
Երեկոյեան ժամը 8:00-ին
Հայ Երիտասարդական կեդրոն
50 Hallcrown Place, Toronto, Ontario

Մուտքը ազատ

ՆՈՐԻՉՈՆ 45

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

«Հորիզոն» շաբաթաթերթի 45-ամեակին նուիրուած յոբելեանական հանդիսութիւն-ճաշկերոյթ

Բարձր հովանաւորութեամբ
Գանատայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ
Գերաշնորհ Տէր Բարգէն Արք. Չարեանի

Նախագահութեամբ
Տէր եւ տիկին Արթօ եւ Ալիս Մարգարեաններու

Հովանաւորութեամբ
ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէին

Կազմակերպութեամբ
«Հորիզոն»ի 45-ամեակի յանձնախումբին

Օրուան պատգամաբեր
«Հորիզոն»ի Արցախի աշխատակից
Տիրուհի Գասպարեան

**Կիրակի, 6 Հոկտեմբեր 2024-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին
Մոնթրէալի Հայ կեդրոնի «Ա. Ահարոնեան» սրահին մէջ
3401 Olivar Asselin, Montréal, Qc**

Ընդունելութեան ընթրիքը կը սպասարկուի կամաւոր մասնակցութեամբ
հայ արհեստավարժ խոհարարներու՝
Chef Շանթ Մանկէլեանի
Chef Ռաֆֆի Անտոնեանի
Sous Chef Ռուբէն Չերչեանի

Մուտքի նուէր՝ \$75.00
Տոմսերը ապահովելու համար հեռաձայնել
Արագ Եաղճեանին (514) 827-4033
Նուշիկ Ղազարեանին (514) 975-4840
«Հորիզոն»ի գրասենեակ (514) 332-3757

TRACK BORN. ROAD READY.

LEXUS
RX

2024 RX 350

STARTING FROM
\$66,423*

2024 RX 350 AWD F SPORT 1

LEXUS GABRIEL
ST-LAURENT

3303, ch. de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, QC H4N 3C2
lexusgabrielstlaurent.com
514 747-7777

*Vehicle Price reflects Manufacturer's Suggested Retail Price (MSRP) in Canadian dollars and includes Freight & PDI of \$2,205, Air Conditioning Charge of \$100, Tire Levy of \$22.50, and Dealership Fees of up to \$595. Vehicle Price does not include GST, QST, insurance, license, registration, Luxury Surcharge (if and where applicable) and if leased or financed - applicable RDPRM fee of up to \$44.40 and RDPRM administration fee of up to \$4 (varies by lease/loan/term/province). A Lexus Dealership is free to set its own selling price for Lexus products and services. Contact your Lexus Gabriel St-Laurent dealer for complete details.

Հորիզոն | www.horizonweekly.ca

MAISON
Des Noces

Pierre Halteh
 (514) 910 - 0833
 (450) 682 - 0059

710 Bd. Curé-Labelle, Chomedey
Laval, QC. H7V 2T9

Sutton performer inc.

ALBERT ARKILANIAN
IMMOBILIER | REAL ESTATE

aarkilanian@sutton.com
www.albertarkilanian.com
Cell: 514.962.8822

HONDA

HONDA GABRIEL

7000, boul. Henri-Bourassa Est
Montréal-Nord, QC H1G 6C4
www.hondagabriel.com

Tro Bachekjian
Représentant des ventes
Véhicules d'occasion
Pre-owned
Sales Consultant
tbachekjian@gabriel.ca
Tél.: 514 327-7777
Poste: 4139
Télé.: 514 262-8019

CONCESSIONNAIRE
DE QUALITÉ

ALYA
BIJOUTERIE
JEWELLERY

(514) 995-6555
ayla.jewellery@hotmail.com

3678 Boulevard Saint-Martin O,
Laval, QC H7T 1A8

X-LINE LOGISTICS

24/7 delivery services for seamless and secure shipments between Canada and the USA

Special Events, Trade Shows, Inside Delivery, Same Day Delivery, White Glove Services, Warehousing

Operation Manager Raffi Sevan

Tel: 514-968-3281, 514-554-8039, Email: dlspatch@x-line.ca
Montreal: 4425 Boul. Poirier, St-Laurent, Qc, H4R 2A4
Toronto: 1149 Kennedy Road, Scarborough, On, M1P 2K8

ASSEMBLÉE NATIONALE DU QUÉBEC

SONA LAKHOYAN OLIVIER
DÉPUTÉE DE / MNA FOR
CHOMEDEY
Sona.LakhoyanOlivier.CHOM@assnat.qc.ca
450-686-0166

Serge Keuroghlian
Courtier immobilier
514-892-5649
skeuroghlian@sutton.com

Sutton
groupe sutton - excellence inc.
Agence immobilière
1555, boul. de l'Avenir bureau 100
Laval (Québec) H7S 0N5
B 450-662-3036
www.sergekeuroghlian.com

KRIKOR MAROUNIAN RLU
Independent Financial Security Broker

Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance
Group Insurance • RRSP/TFSA/RESP
Travel/Visitor Medical Insurance

11820 General Giraud
Montreal, QC H4J 2H6
krikormar@gmail.com

Res: (514) 332-7021
Fax: (514) 731-7499
Cell: (514) 927-2666

Pâtisserie Samadi
et fils

Tél.: 514.315.9572
1 5995, boul. Gouin Ouest, #102
Montréal, QC. H4J 2P8
www.patisseriesamadi.ca / zakaria@patisseriesamadi.ca

Tél.: 514.507.9573
2 595, boul. de la Côte-Vertu
St-Laurent, QC. H4L 1X8

L'ambassadeur du Canada en Arménie au Syunik

EREVAN—L'ambassadeur du Canada en Arménie, Andrew Turner, a rencontré les employés de la mission d'observation de l'Union européenne déployée en Arménie, dans la ville de Kapan dans le cadre de sa visite dans la région de Syunik. Information communiquée sur le microblog de «X» de la mission d'observation de l'UE

en Arménie.

«L'ambassadeur du Canada en République d'Arménie, Andrew Turner, a rencontré l'équipe de la mission d'observation de l'UE à Kapan. Ce dernier a brièvement présenté le travail de la mission de l'UE aux invités de l'ambassade du Canada en Arménie», indique le message.

(Armenews)

Le Musée arménien de la Vieille Ville de Jérusalem a été rouvert ses portes

JÉRUSALEM — Le musée arménien Edward et Helen Mardigian, récemment rouvert, vise à préserver la présence arménienne vieille de 1 700 ans à Jérusalem.

Selon le Registre national catholique, en 1922, le grand bâtiment en pierre du musée, qui abritait auparavant un centre spirituel arménien, a été transformé en orphelinat pour 600 enfants Arméniens ayant survécu au génocide.

Aujourd'hui, des notes d'enfants Arméniens rescapés du génocide de 1915, sont encore visibles sur les murs et l'une des salles du musée affiche les noms des enfants qui y ont trouvé refuge.

«Les enfants et petits-enfants de ces orphelins viennent au musée et sont heureux lorsqu'ils voient les notes de leurs parents», a déclaré Tsoghik Karakachian, responsable général du musée.

Lorsque le bâtiment a cessé de fonctionner comme orphelinat, il a été transformé en mu-

sée pour stocker des reliques liées à la vie arménienne.

Après la dernière rénovation en 2022, le musée a été relancé grâce au financement de la Fondation Edward et Helen Mardigian, a déclaré Mme. Karakachian.

Le sol du musée est recouvert d'une magnifique mosaïque du VIe siècle représentant «l'Arbre de Vie» avec l'inscription suivante : «Cette mosaïque est dédiée à la mémoire et au salut de tous les arméniens, dont Dieu connaît les noms.»

Les opérations militaires qui ont débuté après l'attaque du Hamas le 7 octobre 2023 ont eu un impact négatif sur le musée, le flux de touristes s'étant arrêté.

Le musée, qui a depuis fermé ses portes à tous sauf aux groupes privés, a rouvert ses portes le 2 juillet et propose désormais des horaires de visite réguliers, même si cela pourrait changer si la guerre s'intensifie.

(Armenews)

L'ex-ministre arménien de la défense David Tonoyan libéré contre caution

EREVAN—L'ancien ministre arménien de la défense David Tonoyan, qui avait été emprisonné pour des faits de corruption, a été libéré sur décision d'un tribunal de Erevan contre une caution de 15 millions de drams (environ 40 000 euros). Le tribunal anti-corruption de première instance a approuvé le 15 août la demande en ce sens déposée par l'avocat de Tonoyan, Andranik Manukian.

Tonoyan, qui a occupé la fonction de ministre de la défense d'Arménie dans le gouvernement de Nikol Pashinian de 2018 à 2020, y compris pendant la période fatidique de la guerre de 44 jours entre arméniens et azerbaïdjanais au Haut-Karabagh en septembre-novembre 2020, avait été arrêté en septembre 2021, soit un peu moins d'un an après avoir été démis de ses fonctions, sur l'accusation d'avoir permis la livraison de munitions défectueuses aux forces armées

arméniennes, une accusation particulièrement grave alors que celles-ci étaient engagées dans une guerre décisive contre les forces de Bakou. Il comparait en procès, aux côtés de plusieurs autres anciens hauts responsables, en janvier 2022, en récusant avec véhémence les accusations dont il était l'objet.

Tonoyan avait désigné les poursuites engagées contre lui comme une «persécution politique» et avait formulé plusieurs demandes depuis son arrestation en vue d'obtenir un changement dans son statut carcéral, des demandes qui ont été à chaque fois rejetées. L'an dernier, l'ancien ministre de la défense avait été autorisé par le juge présidant son procès à témoigner devant une commission parlementaire ad hoc chargée d'enquêter sur les causes de la défaite de l'Arménie dans la guerre de l'automne 2020 contre l'Azerbaïdjan.

(Armenews)

L'Arménie apporte peu d'éclaircissements sur les négociations avec l'Azerbaïdjan concernant la délimitation de la frontière

EREVAN—Le gouvernement arménien a fourni le 12 août peu d'éclaircissements sur ses négociations avec l'Azerbaïdjan concernant la délimitation de la frontière, le bureau du vice-premier ministre Mher Grigorian, qui représente Erevan dans ce processus, se contentant de réaffirmer que ces pourparlers sont en cours.

Dans une déclaration écrite envoyée au service arménien de RFE/RL un mois après sa demande de commentaire sur les raisons pour lesquelles Erevan et Bakou n'ont apparemment pas réussi à se mettre d'accord sur un document fixant les principes de la délimitation des frontières avant le 1er juillet, comme convenu précédemment, le bureau de M. Grigorian n'a pas fourni de réponse claire à ce sujet, citant plutôt une déclaration du mois dernier, indiquant que les négociations se poursuivaient «de manière constructive».

«Il est prévu d'achever ces négociations dans un avenir proche et de procéder ensuite à la démarcation des parties restantes de la frontière, y compris les enclaves et les exclaves», a ajouté la déclaration.

En mai, l'Arménie et l'Azerbaïdjan ont achevé un processus controversé de démarcation de la frontière concernant plusieurs sections de la frontière entre la région de Tavush en Arménie et le district de Qazax en Azerbaïdjan. Le processus, qui a débuté par un accord mutuel le 19 avril, a permis à l'Arménie de céder le contrôle de quatre villages qui faisaient auparavant partie de l'Azerbaïdjan soviétique, ainsi que certains territoires de villages arméniens, selon les cartes des années 1970 utilisées dans le cadre du processus.

Cette décision, critiquée par l'opposition comme étant une concession unilatérale, a déclenché des protestations locales qui se sont intensifiées et ont fini par atteindre Erevan, culminant avec des affrontements entre la police anti-émeute et les manifestants devant le parlement arménien le 12 juin.

Dans leur déclaration commune avant le lancement du processus, l'Arménie et l'Azerbaïdjan ont annoncé qu'ils adopteraient d'ici le 1er juillet des «règlements» pour les activités conjointes de leurs commissions chargées de la délimitation et de la démarcation de la frontière longue de près de 1 000 kilomètres.

Ces règlements sont censés définir les principes de délimitation du reste de la frontière fortement militarisée. Les responsables armé-

niens ont déclaré que ces principes jetteraient les bases de la reconnaissance par l'Azerbaïdjan de l'intégrité territoriale de l'Arménie.

Les deux parties n'ont pas donné de raisons pour lesquelles elles n'ont pas respecté l'échéance du 1er juillet. Dans des déclarations pratiquement identiques publiées ce jour-là, elles ont déclaré qu'elles continuaient à négocier «de manière constructive» et qu'elles prévoyaient de se mettre d'accord sur les règlements «bientôt».

L'opposition arménienne a interprété cela comme un délai non respecté et un échec de la diplomatie officielle d'Erevan à parvenir à un accord sur la démarcation complète de la frontière malgré des concessions territoriales.

S'adressant au service arménien de RFE/RL, le législateur de l'opposition Tigran Abrahamian a souligné le «secret sans précédent» qui entoure les négociations frontalières entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan à ce stade. Il a noté que les détails sont souvent révélés au public arménien soit par des officiels azerbaïdjanais, soit par des officiels de pays intermédiaires.

«Naturellement, dans ces conditions, lorsque nous examinons le processus de démarcation de la frontière — en particulier sa question complexe, problématique et nuancée — les autorités arméniennes cherchent à limiter autant que possible la divulgation d'informations pertinentes», a-t-il déclaré.

Abrahamian a affirmé que le gouvernement arménien avait dissimulé les demandes azerbaïdjanaises de restitution de quatre villages pendant une longue période. Le législateur de l'opposition a affirmé que cela faisait partie d'une stratégie visant à donner l'impression qu'Erevan s'occupait activement de la question des terres agricoles et des pâturages de 31 villages arméniens actuellement détenus par l'Azerbaïdjan, suggérant que le processus était «réciproque».

«Le temps a montré — et je suis désolé de le dire — qu'en réalité l'Azerbaïdjan avait posé des exigences claires, et que le gouvernement arménien les a emballées avec de beaux mots «processus»... et, en fait, a fait des concessions unilatérales au nom d'un processus de démarcation des frontières», a déclaré M. Abrahamian.

Les groupes d'opposition affirment que la dernière démarcation de la frontière a rendu

Suite à la page F2

Poutine est arrivé en Azerbaïdjan pour une visite d'État

BAKOU—Le président russe Vladimir Poutine est arrivé le 18 août à Bakou en Azerbaïdjan pour une visite d'État de deux jours aux côtés de son homologue azerbaïdjanais, Ilham Aliiev, a annoncé le Kremlin dans un communiqué.

La visite dans ce pays du Caucase, proche partenaire de Moscou mais aussi de la Turquie et important fournisseur d'énergie des pays occidentaux, intervient sur fond d'offensive militaire ukrainienne sans précédent sur le sol russe.

La télévision russe a diffusé des images de l'avion du président russe à son arrivée dans la soirée à Bakou.

Vladimir Poutine et Ilham Aliiev dînent ensemble dans la résidence du président azerbaïdjanais, a indiqué l'agence de presse officielle azerbaïdjanaise Azertag.

Vladimir Poutine devait s'entretenir sur les bords de la mer Caspienne avec M. Aliiev sur «les questions relatives au développement des relations de partenariat stratégique et d'alliance entre la Russie et l'Azerbaïdjan,

ainsi que des problèmes internationaux et régionaux d'actualité», a précisé le Kremlin.

Le dirigeant russe a également prévu d'assister à une cérémonie de dépôt de gerbes sur la tombe de Heydar Aliiev, père du dirigeant azerbaïdjanais actuel et ancien président de ce pays du Caucase entre 1993 et 2003, d'après l'agence russe Ria Novosti.

Des discussions en formats réduit et élargi sont également au programme, tout comme la signature de documents conjoints et une déclaration à la presse de MM. Poutine et d'Aliiev, selon Ria Novosti.

Le dernier déplacement de Vladimir Poutine en Azerbaïdjan remontait à septembre 2018.

Hôte de la conférence climatique COP29 en novembre prochain, l'Azerbaïdjan est notamment un gros producteur de gaz naturel, vers lequel l'Union européenne s'est tournée pour combler la nette réduction des livraisons russes depuis le début du conflit en Ukraine en février 2022.

La Russie, de son côté, est accusée d'avoir joué un rôle

équivoque dans le conflit qui a opposé l'Arménie et l'Azerbaïdjan, deux ex-Républiques soviétiques longtemps restées dans la sphère d'influence russe, sur la question du Haut-Karabagh.

L'Arménie reproche à Moscou son manque de soutien face à l'Azerbaïdjan, qui a entièrement reconquis par la force, en septembre 2023, cette région montagneuse azerbaïdjanaise contrôlée pendant trois décennies par des Arméniens.

Depuis, Erevan cherche à renforcer ses liens avec les Occidentaux, dont les États-Unis, au grand dam du Kremlin.

Le président russe est visé depuis mars 2023 par un mandat d'arrêt de la Cour pénale internationale (CPI) pour la «déportation» d'enfants ukrainiens vers la Russie - accusation rejetée par le Kremlin — ce qui limite ses déplacements à l'étranger.

L'Azerbaïdjan n'est cependant pas partie au Statut de Rome qui a fondé la CPI, contrairement à l'Arménie qui a choisi de s'y joindre en 2023 après la perte du Haut-Karabagh.

(AFP)

Au moins deux députés blessés dans une violente bagarre au parlement

ANKARA—Au moins deux députés ont été blessés dans une violente bagarre qui a éclaté le 16 août au parlement turc lors d'une session consacrée à un député de l'opposition en prison, ont rapporté les médias turcs.

La bagarre a éclaté lorsqu'un député AKP (Parti de la justice et du développement, islamoc-conservateur, au pouvoir), Alpaz Ozalan, a donné un coup de poing au député d'opposition Ahmet Sik, alors que ce dernier critiquait le gouvernement à propos du député détenu, Can Atalay.

D'autres députés sont alors intervenus, provoquant une violente bagarre entre dizaines de membres du parlement pendant presque une demi-heure.

Au moins deux députés de l'opposition ont été légèrement blessés, ayant reçu des coups au niveau des yeux.

Des gouttes de sang ont éclaboussé le sol, selon les images diffusées par les médias turcs.

La session parlementaire, durant laquelle la décision de la Cour constitutionnelle sur la restitution du mandat de Can Atalay devait être examinée, a été suspendue.

Élu en mai 2023 depuis sa cellule de prison, M. Atalay

avait été déchu en janvier de son mandat parlementaire.

L'avocat, élu sous la bannière du Parti des travailleurs de Turquie (TIP, gauche), avait été condamné en avril 2022 à 18 ans de prison, accusé d'avoir cherché, avec le philanthrope Osman Kavala — condamné à la prison à vie — à renverser le gouvernement en 2013 à travers une vague de manifestations sans précédent.

Le député de la province d'Hatay (sud), qui rejette ces accusations, est depuis plusieurs mois au cœur d'une bataille judiciaire opposant deux des plus hautes juridictions de Turquie.

La Cour constitutionnelle a ordonné par deux fois la remise en liberté de l'élu, âgé de 47 ans, arguant que son droit à la «liberté» et à la «sécurité individuelle», ainsi que celui d'être «élu et de mener des activités politiques», avaient été «violés».

Les avis de la Cour constitutionnelle, rendu en octobre dernier, ont été contestés par la Cour de cassation.

Le président turc Recep Tayyip Erdogan avait alors pris le parti de cette dernière en accusant la Cour constitutionnelle «d'accumuler les erreurs».

(AFP)

Arménie-Azerbaïdjan: Pas d'accord en vue

GÉRARD MERDJANIAN

Qui est de mauvaise foi?

Ce que dit la Turquie, n'est pas de la mauvaise foi. Elle a toujours déclaré que les arméniens étaient un obstacle à son objectif de panturquisme, qui consiste à relier tous les pays turciques par voie terrestre, de la méditerranée à l'Asie centrale. Le premier acte a débuté au XIXème siècle par les massacres massifs d'Arméniens par le «Sultan rouge», suivi du génocide de 1915, puis de l'éradication des vestiges arméniens. Quant aux «restes de l'épée» vivant sur le sol turc, ils ne représentent plus une menace.

Avec la chute de l'Union soviétique et l'existence d'un État arménien, Ankara soustraite le sale travail à son vassal azerbaïdjanais, tout en lui fournissant une aide logistique, politique et militaire. Depuis 1993, en accord avec Bakou, elle a mis en place le blocus de l'Arménie, qui ne sera levé qu'avec le feu vert du dictateur azéri, c'est-à-dire dans un avenir... incertain. Les rencontres Ruben Rubinian - Serdar Kilic, censées aplanir les différents, sont là pour faire diversion, à commencer par le dénommé Nikol Pachinian, le Premier ministre arménien, qui croit toujours au 'Père Noël'. On attend toujours un début d'entrebâillement d'un poste frontière avec l'Arménie, qui n'en finit pas de s'ouvrir. Ce qui s'est passé lors du séisme de l'an dernier en Turquie avec l'ouverture temporaire du pont de Margara confirme la métaphore qu'une hirondelle ne fait pas le printemps.

Ce que dit Washington, ce n'est pas non plus de la mauvaise foi. Ses ennemis attirés sont l'Iran et ses acolytes ainsi que tous ceux qui mettent en danger l'existence de son protégé, Israël. Par voie de conséquence, le conflit Arménie-Azerbaïdjan ne fait pas partie de ses pôles d'intérêt. Tout au plus un souci si cela débouchait sur une nouvelle guerre. On ne peut pas faire des affaires dans un tel contexte où l'on trouverait en plus des deux belligérants, la Turquie, bien évidemment, mais également la Russie. Le reste relève du langage diplomatique saupoudré de quelques milliers de dollars. Des propos génériques qui datent des années 90 et que l'on retrouve dans les communiqués des coprésidents du groupe de Minsk de l'OSCE.

Pour la Russie, c'est tout une autre histoire. Chasse gardée depuis l'époque des tsars, une mainmise pendant l'époque soviétique, très tributaire de Moscou depuis son indépendance, l'Arménie avec l'arrivée de Nikol Pachinian au pouvoir, a modifié la donne. Erevan n'intéresse plus Poutine, il préfère le tandem turco-azerbaïdjanais, vu qu'après sa victoire en Crimée, sa stratégie concernant l'Ukraine a changé, et donc les relations avec les pays de la région.

Le 'dindon de la farce' dans cette histoire est le Premier ministre arménien qui en plus d'être un novice en politique, est un piètre négociateur. S'il a eu quelques succès sur le plan intérieur, du moins à ses débuts, ses décisions en politique étrangère ont laissé le champ libre à Moscou. Conséquence, Poutine a laissé le tandem

turco-azerbaïdjanais agresser le Haut-Karabagh; organisé un accord de cessez-le feu à l'avantage de Bakou et fermé les yeux sur les multiples entorses de Bakou.

L'énorme bévue de Pachinian de reconnaître la souveraineté de l'Azerbaïdjan sur le Haut-Karabagh, a fourni à Ilham Aliev l'occasion de mettre en œuvre sa stratégie: le nettoyage ethnique de la population arménienne du Haut-Karabagh, en attendant le nettoyage partiel des habitants du Syunik pour assurer la jonction avec le Nakhitchevan.

A-t-on déjà vu un pays, en l'occurrence la Russie, traiter son 'allié' de la sorte, c'est à dire laisser un ennemi l'attaquer puis occuper son territoire, en chasser les habitants pour s'accaparer de leurs biens? Aussi, lorsque le ministre des Affaires étrangères Sergueï Lavrov déclare «Les faits sont des choses très têtues. Jusqu'à présent, nous considérons l'Arménie comme un allié», ce n'est plus du langage diplomatique, ni même de la mauvaise foi, mais bel et bien de l'hypocrisie.

Cet 'ami' russe critique ouvertement la présence de l'Union européenne dans la région. Bruxelles n'a jamais prétendu assister les arméniens autrement que par des conseils judicieux associés à des aides financières. Constatant les 'dériver' de Poutine depuis la guerre avec l'Ukraine et l'agressivité de plus en plus flagrant de Bakou envers Erevan, l'UE a décidé l'envoi d'une mission permanente (UEMA) pour calmer les ardeurs du dictateur azéri. La France a été plus loin en fournissant des armes défensives à Erevan.

La Commission européenne tout comme le Conseil européen, pour des raisons de réalpolitik, considèrent le président azerbaïdjanais comme un dirigeant responsable et respectueux de sa parole, et poussent l'Arménie à signer un accord de paix. Cette amabilité excessive envers le président Aliev n'est pas partagée par le Parlement européen. Il suffit de lire leurs dernières résolutions sur le comportement de voyou de Bakou.

Reste le dernier pays concerné, c'est-à-dire celui par qui tout a commencé, l'Azerbaïdjan. Les dirigeants azerbaïdjanais sont persuadés que Staline a favorisé l'Arménie en lui laissant le Syunik, alors que les bolcheviks lui ont donné le Nakhitchevan, alors peuplé à 50% d'Arméniens, et le Haut-Karabagh, alors peuplé à 95% d'Arméniens. Partant de ce postulat, Ilham Aliev et son gouvernement font tout pour «réparer» cette injustice. Le but ultime est l'anéantissement de l'Arménie, qui selon les dires du potentat, est une terre azérie. Pour ce faire, il est conseillé et secondé par le grand frère, la Turquie, et soutenu militairement par les extrémistes musulmans. Et si Israël est un de ses fournisseurs d'armes, c'est plus par la proximité stratégique face à l'Iran que par une rentrée de devises.

Le tsar est occupé ailleurs, les États-Unis sont dans le bourbier du Proche-Orient et les démocrates européens avalent ses salades. Alors pourquoi se gêner?

ARMÉNIE...

suite de la page F1

l'Arménie potentiellement plus vulnérable dans la région de Tavush en cas de nouveau conflit avec l'Azerbaïdjan, étant donné le retrait des forces armées arméniennes des zones stratégiquement importantes.

Le Premier ministre arménien Nikol Pashinian a rejeté cette critique, affirmant que l'alternative à la démarcation de la frontière aurait été une autre guerre pour laquelle l'Azerbaïdjan aurait eu un prétexte légitime. Il a également affirmé que

les communautés arméniennes locales sont désormais mieux protégées d'un point de vue juridique qu'elles ne l'étaient avant la démarcation.

Le gouvernement arménien a déclaré qu'il espérait que la démarcation avec l'Azerbaïdjan se poursuivrait également dans d'autres sections de la frontière, y compris celles où Erevan accuse Bakou d'avoir occupé des territoires arméniens à la suite d'une série d'incursions en 2021-2022.

(RFE/RL)

RITA BAGHDASSARIAN

Conseillère en Sécurité Financière
Revenu Garantie Viager

COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE •
REER_FERR RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ •
ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE
& COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT

3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101,
Laval Qc. H7V 1E8
Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262
ritabagh@yahoo.com

VIZUALIS

optométriste

DR SHANT DONABEDIAN

Centre d'Achat Fairview • Fairview Mall
Pointe Claire
514 695 2555 • VIZUALIS.CA

ROYAL LEPAGE

Du QUARTIER

JESSICA OHANIAN

REAL ESTATE BROKER
COURTIER IMMOBILIER

438.838.2626
jessica.ohanian@royallepage.ca
jessicaohanian.royallepage.ca
6971 ch. Côte-de-Liesse,
St-Laurent, QC H4T 1Z3

Cabinet en assurance de dommages et de services financiers

Ապահովագրական գրասենյակ

KRIKOR ABRAKIAN VAHAN MATOSSIAN

970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc. H4T 1W7
T: 514.903.3999

Pâtisserie
MAHROUSÉ

FONDÉE EN 1970

9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

Stéphane
BOYER
Maire de Laval

Seta
TOPOUZIAN
Conseillère municipale
de Renaud

514 862-1402 | s.topouzian@laval.ca

JULIA SEVAN
Photographer

WWW.JULIASEVAN.COM
+1 (514) 909-6660
PHOTOGRAPHY@JULIASEVAN.COM

HAGOP

REFRIGERATOR REPAIR SERVICE

Call (438) 998-4018

LEVON BENOHANIAN ET
HAGOP KACHICHIAN

PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES

3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1
T 450 688-4111 F 450 681-5525
Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
Infirmière (jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE

proximlaval@gmail.com

affiliés à Proxim

ՏԵՍԱԴԱՑ ԸՆԴՀԱՆ ԲԹԱԳՄԱՆ

Բթագումը մեզի սպառնացող մնայուն վտանգ մըն է: Որքան խօսուի այդ մասին՝ բաւարար չէ:

Համատարած իրականութիւն մը կայ, որ մեր կեանքի ներկայ ընթացքը՝ նիւթապաշտութեան, ընչաքաղցութեան եւ յուշութեան երեւոյթներով, մեզ կը տանի դէպի մտքի բթացում: Հետզհետէ կը նահանջէ գարգանայու ձգտումը:

Ասիկա մեծ մարտահրաւէր է կրթական ասպարէզին համար, ուր կը տեսնենք, թէ ինչպէս աշակերտները կը դժուարանան իրենց մտքերը յստակ արտայայտելու՝ բանաւոր թէ գրաւոր ձևով:

Հաղորդակցութեան արդի գործիքներն ալ, յատկապէս հրաշագործ առձեռն հեռախօսները՝ «խելախօսները», որոնք այնքան կը դիւրացնեն տեղեկահաւաքը, ուղղակի կամ անուղղակի կը նպաստեն բթացման, քանի որ անտեղի, նոյնիսկ անցանկալի կը դարձնեն տեղեկութիւններ մեր յիշողութեան մէջ կուտակելու, անոնց առնչութիւնները հասկնալու եւ անոնց նպաստով մեր կայացնելիք որոշումները կատարելու ճիգերը:

Բթացման այս գործընթացը նուազեցնելու, նոյնիսկ շրջելու լաւագոյն դարմանը ընթերցանութիւնն է:

Ահա այս մասին է, որ քանի՛ երրորդ անգամ ըլլալով կը գրէ Le Devoir օրաթերթի իմ նախասիրած յօդուածագիրներէս Louis Cornellier 10-11 օգոստոսի շաբաթական իր սիւնակին մէջ՝ Que lire վերնագրուած իր յօդուածով:

«Պիտի կարենայի առանց գրելու ասորի: Առանց կարդալու պիտի չկարենայի, կամ ամեն պարագայի՝ դժուարութեամբ», կը հաստատէ ան իր առաջին տողերով. «Կը փայփայեմ այդ կախնալութիւնը, որ կեանքիս աղն է», կ'աւելցնէ ան:

Առաջին հերթին Գորնըլիէ կը յիշատակէ ջղային գիտութիւններու զոկտոր Michel Desmurget-ի 2023-ին հրատարակած նոր գիրքը՝ Faites-les lire («Կարդալ տուէք»), որ կը հանդիսանայ «գիտական փայլուն գո-

վաբանութիւնը ընթերցանութեան», որմէ աւելի լաւ հակաթոյն չկայ ընդդէմ մտքի բթացման՝ ըստ այդ գիտնականին:

Ան կը նշէ, թէ ընթերցանութիւնը կը զարգացնէ ոչ միայն ճանաչողական մեր իմաստութիւնը եւ սրամաբանելու մեր կարողութիւնը, այլեւ ընկերագրագական մեր իմաստութիւնը, այսինքն՝ մենք մեզ եւ ուրիշները ճանչնալու մեր յատկութիւնը:

Տեմիւրօ իր նախկին մէկ գրքին մէջ դիտել տուած է, թէ պատաստները ռազմական մեքենաներ են մտաւորական եւ զգացական ձեռնհասութիւններուն դէմ, եւ այս աղէտին դէմ պայքարը միանշանակ ընթերցանութիւնն է, հաճոյքի՝ համար՝ թուղթի վրայ տպուած իրական գիրքերու:

Գորնըլիէ վկայութեան կը կանչէ ուրիշ հեղինակ մը՝ Julian Barnes, որ 2016-ին լոյս տեսած իր Par la fenêtre («Պատուհանէն») հատորով կը թելադրէ կարգաւ վէպեր, «որոնք գրական օրեւէ այլ արտայայտչաձեւէ աւելի կը բացատրեն ու կ'ուժեղացնեն կեանքը»: «Վէպերն են», — կը շարունակէ ան, — «որ մեզի կը խօսին կեանքի իրականութեան մասին, ի՛նչ է ան, ինչպէ՛ս գայն կ'ապրինք, ի՛նչ իմաստ կրնայ ունենալ, ինչպէ՛ս գայն կը վայելենք ու կը գնահատենք, ինչպէ՛ս կը չարափոխուի եւ ինչպէ՛ս գայն կը կորսնցնենք»:

Ըր Տվուարի սիւնակագիրը մէջբերում մը կ'ընէ նոյնիսկ Virginia Woolf-ի 1916-ի Des heures à lire («Կարդալու ժամեր») հատորէն, ուր անուանի գրագիտուհին կը թելադրէ մէկզի գնել տեղեկանալու ամեն ցանկութիւն եւ նուրբուրի «անմեղ ու անհասխնդիր ընթերցանութեան»:

Իսկ ըստ Պարնզի՝ ուրիշ գրականագէտ մը՝ Charles Dantzig, իր 2011-ի Pourquoi lire? («Ինչո՞ւ կարդալ») գիրքին մէջ կ'ըսէ, թէ գրականութիւնը «գրութեան միակ ձեւն է, որ ծառայելու նպատակ չունի»: Ան աւելի լաւ կ'ընէ՝ կը բացատրէ «գոյութեան

նրբութիւնները, յարակարծութիւնները, հրճուանքները, ցաւերն ու իրականութիւնները»:

Ոմանք ընթերցանութիւնը փախուստ մը կը նկատեն կեանքէն, բայց Պարնզ կը հակաճառէ՝ ըսելով, թէ երբ «մեծարժէք գիրք մը կը կարդանք, կեանքէն չենք փախչիր, այլ աւելի խորունկ կը սուզուինք անոր մէջ»:

Ի՞նչ կը թելադրեն այս բոլորը մեզի:

Հաւանական է, որ ընթերցողներէն շատեր համաձայն են այս ըսուածներուն: Սակայն համաձայն ըլլալէն անդին ընկելք մը չունի՞նք արդեօք:

Օրինակ՝ ուրիշ բաներու տեղ գի՞րք նուիրել իրենց գաւակներուն, թո՞ռներուն եւ բարեկամներուն: Որքան կարելի է՝ հայրէ՛ն գիրք:

Օրինակ՝ ընկերներով հաւաքուի ու միասին կարգալ գիրք մը, գայն վերլուծել, գայն ամբողջապէ՛ս ըմբողջանալ: Գրական խմբակներ կազմել:

Եւ դեռ աւելին՝ մեր կազմակերպութիւններուն կողմէ: Կանոնաւոր տեղեկացնել հայերէն նոր գրքերու հրատարակութիւնը, դիւրացնել անոնց ձեռքբերումը, ծանօթացանել տարբեր միջոցներով եւ ոչ միայն շնորհանդէսներով, որոնք ամեն պարագայի կը կատարուին, որոնք սակայն այնքան ալ յաճախակի կարելի չէ ընել, նկատի առնելով, որ բազմաթիւ այլ ձեռնարկներ կը կազմակերպուին համայնքին մէջ:

Աւելցնել ընթերցանութեան պահերը բոլոր կազմակերպութիւններուն մէջ, ուր պատանիներ ու երիտասարդներ կը համախմբուին, եւ այդ՝ ոչ միայն մշակութային միութիւններու պարագային:

Վերջապէս, դպրոցներուն մէջ յաւելեալ զարկ տալ ընթերցասիրութեան:

Կարեւորը գիրքը սիրցնելն է, գիրք կարդալը սիրցնելը, ընթերցասիրութիւնը տարածելը:

ՎՐԵԾ-ԱՐՄԷՆ

Հորիզոն
horizon

«Հորիզոն»ի facebook-ի հարթակը Գանատայի մէջ ժամանակաւոր առցանց արգելափակուած ըլլալով, Գանատայի մեր Facebook-ի հետետորդները կրնան իրազեկուիլ «Հորիզոն»ի հրապարակումներուն՝ «Հայրենի Հորիզոն» նոր հարթակով. **Hayreni Horizon**

Արտերկրի մեր հետետորդները կրնան հետեւիլ մեր սկզբնական հարթակին:

Ghadir Meat & Restaurant
T. 416-750-7404
T. 416-750-7400
1848 Lawrence Avenue E.
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

Sutton
Sutton Group-Admiral Realty Inc., Brokerage
1206 Centre Street, Thornhill, Ontario L4J 3M9
Annie Varbedian
Sales Representative
Direct: (416) 918-3615
Office: (416) 739-7200
Fax: (416) 739-9367
annievarbed@icloud.com
www.suttongroupadmiral.com

Vahram Pirjanian
President
2175 Sheppard Ave. East, Suite 215, Toronto Ontario Canada M2J 1W8
Tel: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
cell: 416-574-6704
info@MetrasShipping.com
www.MetrasShipping.com

ARZ fine foods
The Essence of Mediterranean Gourmet Since 1989
Website: arzfinefoods.com
Email: info@arzfinefoods.com
Scarborough Location
1909 Lawrence Ave E, Scarborough, ON M1R 2Y6
(416) 755-8084
Mississauga Location
720 Bristol Rd W, Mississauga, ON L5R 4A5
(905) 502-9292

Haroot Sepan
T +1 (416) 900 8626
F +1 (416) 900 8659
C +1 (416) 939 1895
haroot@araratfoods.com
www.araratfoods.com
Ararat Trading (2002) Corp
5820 Kennedy Rd Mississauga, ON L4Z 2C3 CANADA

hearing aid source
Andre Ayvazyan HIS B.A.S
andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)
Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Gary Chahinian President, Broker of Record
416-258-8892
Gabriel Chahinian Sales Representative
647-580-5818
The Diamond Realty

I.D.A. Part of the Revlon family of pharmacies.
Cassandra Pharmacy Inc.
2040 Victoria Park Ave. Toronto, Ontario M1R 1V2
Tel.: 416.449.2040 Fax: 416.449.2048
Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian

ANI BAKERY
ԱՆԻ ՓՈՒՊՈՆ
Middle Eastern Pizza Lahmajoun
ARSEN DABBAGHIAN
25 Howden Road, Unit #2 Scarborough, Ontario M1R 3C8
Tel: 416.285.7164

Տերեւաթափ Յարութիւնն Հետ

Յարութիւնին անսպասելի մահը նախ ցնցիչ էր, դժուար էր ընդունիլ, եւ ժամանակ կ'ուզէր անդրադառնալու պատահածին, սպա յիշատակներու ամբողջ հեղեղ մը առաջացուց, իր պատճառած յուզումներով, ինչ որ դժուար է տրամաբանականօրէն արձանագրել:

Իբրեւ մտաւորական անուններ ծանօթ էինք իրարու, կարդացած էի իր կարգ մը փորձագրութիւնները «Ահեկան»ի մէջ, մասնաւորաբար տպաւորուած «Երկրորդ հաւասարում բազմաթիւ անյայտներով» գրութեամբ, նաեւ ծանօթ էի իր Փորձ տարա-գրութեան մասին» իսկապէս ինքնուրոյն հատորին, սակայն մեր մտերմութիւնը սերտացաւ 1979-էն ետք, երբ ձայնալարերու հարցեր ունենալով, ձեւարանի մէջ ուսուցչութիւնը ձգած, եկաւ միանալու Մամլոյ Դիւանին, անոր պատասխանա-տուութիւնը ստանձնելով:

«Բագին»ի եւ Մամլոյ դիւանի գրասենեակները իրարու դիմաց կը գտնուէին, Արա Երեւանեան կեդրոնի երրորդ յարկին վրայ, ուր յաճախ կարճ դադար մը կ'առնէինք բոլորս, մէկը միւսին հանդիպելու եւ գրուցելու ազգային, քաղաքական, գրական ու մշակութային հարցերու մասին: Նոյն յարկին վրայ էին Պօղոս Մնասկեանը, Վազգէն Էթիմեօսեանը, Սեդո Պոյաճեանը, Վասէ Բրուտեանը, Կարօ Յովհաննէսեանը, Սարգիս Կիրակոսեանը, Նազարէթ Պէրպէրեանը, Գրիգոր Ազբեանը, Յակոբ Բագրատունիին եւ ուրիշներ, ինչ որ մտքերու փոխանակման աշխտք մթնոլորտ կը ստեղծէր: Հոս է որ խառնուածքային կամ հետաքրքրութիւններու գծով մասնաւոր մտերմութիւն ստեղծուեցաւ Յարութիւնին եւ ատեն մը ետք կ'ընթացէր Վարոյի հետ: Յաճախ միասին Համրայէն մինչեւ Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանի շրջակայքը կը քայլէինք, միասին կը ճաշէինք եւ կամ մեր աշխատանքային կեդրոնին մօտ, շէնքի մը եօթներորդ յարկը (եթէ յիշողութիւնս չի դաւաճաներ) գտնուող իրենց յարկաբաժնի լայն պատշգամին նստած գաւաթ մը կ'առնէինք եւ կը զրուցէինք: Յարութիւնը չէր պահեր իր տարակարծութիւնը կամ դժգոհութիւնը, եթէ գրութեան մը կամ կարծիքի մը համաձայն չըլլար, նոյնպէս եւ ես. թերեւս այս պատճառով ալ այս անկեղծ յարաբերութիւնը ստեղծուած էր մեր միջեւ: Իր ճամբով նաեւ ծանօթացայ երբոր՝ Հրայրին եւ սպա Էլիզին, եւ այս ձեւով մեր սեղմ շրջանակը քիչ մը աւելի աւելի ընդարձակուեցաւ: Այս իրողութիւնը կ'ընդգծեմ, որովհետեւ Յարութիւնը, իր ներամիտ խառնուածքին պատճառով, կը խուսափէր ընկերային լայն հաւաքներէ:

Այս շրջանին Յարութիւնը սկսաւ «Ազգակ» օրաթերթի մէջ հրատարակել Նարդուհիի, Շուշանեանի, Հրայր Զարգարեանի, Որբունիի նուիրուած վերլուծական շատ հետաքրքրական շարք մը, ուր Ֆրանսահայ գրողներու եւ իրենց սփիւռքեան շրջապատին հետ ունեցած յարաբերութեան նկարագիրը կը քննարկէր՝ հոգեբանական-ընկերային մակարդակի վրայ: Բարեբախտաբար վերոյիշ-

եալ գործերը լոյս տեսան 2022-ին «Բագին» պարբերականի կողմէ հրատարակուած Սփիւռք եւ ինքնացում հատորին մէջ: 1982-ին Յարութիւնը խմբագրեց եւ Գէորգ Մելիտինցի հրատարակչական մատենաշարի ծիրին մէջ, Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանի տպարանէն լոյս ընծայեց Նիկողոս Սարաֆեանի Չափածոյ երկերը, վերլուծական յետ-գրութեամբ մը: Երկուքս ալ Սարաֆեանի գործին հիացողներ էինք եւ յաճախ կը խօսէինք անոր քերթողութեան մասին, առաւել՝ ինք իր ուսանողական տարիներուն, Գրիգոր Պրլտեանի հետ, անձնապէս ծանօթացած էր Սարաֆեանին: Առաջին անգամ էր, որ Սփիւռքի բանաստեղծին գործը իր ամբողջութեան մէջ կը հրատարակէր ընթերցողին: Այս մէկը առիթ հանդիսացաւ, որ «Բագին» ամսագրի էջերուն ստորագրեմ «Նիկողոս Սարաֆեան — անծանօթ երկրամասի ուղեւոր» յօդուած: Հոս պէտք է աւելցնեմ, որ թէ՛ Յարութիւնը եւ թէ՛ Մարօն բանաստեղծութիւններու ամենահաւատարիմ ընթերցողներն էին այդ օրերուն եւ ես հետաքրքրութեամբ կը լսէի իրենց կարծիքները այս առընչութեամբ: Այս տարուան Մայիսի վերջին օրերուն Յարութիւնին շարք մը դրկեցի անտիպ բանաստեղծութիւններէս՝ իր կարծիքը առնելու համար: Հոն, «քաղաքներ»-ու շարքէն Աթէնքին նուիրուած բանաստեղծութիւն մըն ալ կար, որ բնականաբար նաեւ առընչուած էր իր հետ:

Այս տարիներէն երկու լուսանկար կայ, որ հարազատ է ինծի: 1980 կամ 1981 թուականն էր, այսինքն՝ իսրայէլեան ներխուժումէն առաջ, երբ Գալուստ Պապեանը Լիբանան եկաւ այցելութեան եւ մեզ լուսանկարեց Արա Երեւանեան կեդրոնի բակին մէջ: Առաջին լուսանկարին մէջ Յարութիւնը կը տեսնեմք իր ծխամորճով: Յարութիւնին ա՛յդ պատկերն է որ ամէնէն աւելի կը մնայ յիշողութեանս մէջ: Երկրորդին մէջ՝ Յարութիւնին եւ Մարոյի կողքին ես ու Գալուստ Պապեանն ենք: Որքան կը յիշեմ, կեդրոնի ջրաւազանին շուրջ կանգնած էինք, եւ պահ մը Գալուստը լուսանկարչական գործիքը տուաւ Սարգիս Կիրակոսեանին:

1984-ին Յարութիւնն ու Մարօն Յունաստան անցան. Մարօն յունահայ ըլլալով հաւանաբար ամենատրամաբանական լուծումն էր ասիկա Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին դիմաց: Մեր կապը բնականաբար չընդհատուեցաւ, եւ երբ ատկէ երկու տարի ետք, քանի Լիբանանի օդակայանը բոց էր կամ անմատչելի ինձի համար՝ ժընիւրի նախահանդիսին ճամբով Կիպրոս իջայ, հոն կէ՛ Աթէնք. օդակայանը Յարութիւնը զիս դիմաւորեց, հակառակ անոր որ ինքնաշարժ չէր քշեր, եւ զիս իրենց տունը առաջնորդեց, նոյն երեկոյեան նաեւ թաղային ջերմիկ ճաշարան մը ընթերցեցինք, ուր հրաւիրած էր նաեւ Լիբանանէն Աթէնք հաստատուած ինձի ծանօթ «Դրօշակ»ի քանի մը երիտասարդ աշխատակիցները: Նոյն մտերմութիւնն էր, կարծես չէինք բաժնուած: Յաջորդ տարի, Գանատա մեկնումիս ճամբուն,

դարձեալ իր հիւրն էի:

Յարութիւնին կարեւոր նախածեւորութիւններէն մէկն ալ իր դասագիրքերն էին: Բարձրագոյն կարգերու «Հայ կեանք ու գրականութիւն» հատորին համար, Արեւմտեան աշխարհին մէջ ուսուցչական փորձառութեանէս մեկնած՝ կարծիքս եւ առաջարկներս ուզեց, իսկ այս շարքի երկրորդ հատորին մէջ մէկ բանաստեղծութիւնս ընտրած էր՝ լուսանկարի մը եւ կենսագրական տեղեկութիւններու կողքին:

Ատկէ ետք, անկախ մեր հեռավայրային հաղորդակցութիւններէն, երկու առիթ ստեղծուեցաւ դէմ դիմաց հանդիպելու: Առաջինը Լիբանան, Հայաստանի գրողներու երրորդ համագումարին: Երկրորդը՝ Երեւան, ուր հասարակաց բանակ մը լսած էր հոն գտնուելուս մասին եւ հեռաձայնի թիւս վերցնելով կապուած էր հետս: Քիչ մը տարօրինակ օր մըն էր այդ մէկը, ողբացեալ Յովհաննէս Գրիգորեանը, երիտասարդ գրողներու հետ հանդիպում մը կազմակերպած էր Գրողներու տան մէջ, որմէ ետք երբ կ'ուղղուէի դէպի Մոսկուա հրատարակը, դիմացս եկաւ բանաստեղծ Հենրիկ Էդոյեանը՝ առաջարկելով որ սուրճ մը առնենք, իսկ երբ ըսի որ Յարութիւնին հետ ժամադրուած եմ, ուզեց մեզի միանալ: Օրը քիչ մը անսովոր կը նկատեմ, որհետեւ հակառակ հետաքրքրական գրոյցին, տեղեկացայ, որ մէկ այլ տաղանդաւոր բարեկամս՝ Զօրայր Խալափեանը անձ-

նասպան եղած էր, ինչ որ բոլորիս տրամագրութեան վրայ ազդեց:

Յարութիւնը իր սերնդակից Գրիգոր Պրլտեանի հետ, երկուքն ալ Նշան Փալանճեան ճեմարանի շրջանաւարտներ, հիմնականօրէն փիլիսոփայական ուսման ենթահոլով մը մտան սփիւռքահայ գրականութեանէն ներս, Ֆրանսական արդի գրական, փիլիսոփայական, գեղագիտական մտածողութիւնը, ինչպէս նաեւ վաթսուական թուականներու աւարտին Ֆրանսայի մէջ ստեղծուած մթնոլորտը սփիւռքեան իրականութիւնը դիտելու նոր հորիզոններ բացաւ իրենց դիմաց: Նոյն փիլիսոփայական մթնոլորտէն կու գար Ֆրանսա ծնած Մարկ Նշանեանը եւս: Այս մտաւորականներուն համար շահեկան էր նաեւ Ֆրանսահայ նախորդ սերունդէն Նիկողոս Սարաֆեանի եւ Զարեհ Որբունիի հետ շփումը, այդ երկուքին սփիւռքեան փորձառութեան ընկալումը: Հետքերով կանխորէն յիշեալ երեք անունները իրարմէ տարբեր ձեւերով զարգացուցին իրենց գրական-մտածողական աշխարհը՝ իւրաքանչիւրը տարբեր մարզ մը զարգացնելով ինքնիշտակ համար:

Յարութիւնին փորձագրական, գրավերլուծական եւ մանկավարժական վաստակը տակաւին երկար երկխօսութիւն պիտի ստեղծէ նոր սերունդին հետ:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

FOR RENT

ՎԱՐՉՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

Այսու կը տեղեկացնեմք, որ Մոնթրէալի մէջ, Daigle քաղամասին վրայ, 3 1/2 յարկաբաժին մը վարձու տրամադրելի է, Սեպտեմբեր 1-էն սկսեալ: Յարկաբաժինը եռայարկ առանձնատան (triplex) երրորդ յարկն է, կէս-կահաւորուած եւ նորոգուած է: Յաւելեալ տեղեկութիւն ստանալու համար կ'ընկալուի Մակիին, 438 365 4730 հեռախօսախամարին:

Բաժանորդագրուեցէ՛ք Գանապայի հայկական ամենէն փարսաժուն եւ ծաւալուն շաբաթաթերթին

ՄՈՐԻԶՈՆ

- Գրական յաւելում
- Մանկադասարանի յաւելում
- Թղթաբար-յաւելում

Բաժանորդագրութեան եւ ծանուցումներու համար՝

(514) 332-3757

horizon	Abonnement annuel / Yearly subscription Canada 2 ^e classe - 2 nd class: \$80 plus applicable taxes 1 ^{re} classe - 1 st class: \$95	Administration / Publicité Sylva Eshradjian-Bachekjian (General Manager) Tél.: (514) 332-3757 E-Mail: sylvia@horizonweekly.ca	
H O R I Z O N Hebdomadaire arménien Armenian Weekly Publié par / Published by Les Publications Arméniennes (1991) 3401, Olivar-Asselin Montréal, Québec Canada H4J 1L5	États-Unis / USA 1 ^{re} classe - 1 st class: \$95 US Ailleurs / Elsewhere 1 ^{re} classe - 1 st class: \$125 US	Courrier de deuxième classe / No. 40065294 / Second class mail Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X	
Թղթաբարի Ներկայացուցիչներ՝	Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921	Ժազ Գարպետեան, (416) 722-9225	
Լուսանկարիչներ՝	Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիւմնէքաչ		

Financé par le gouvernement du Canada

Funded by the Government of Canada

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseaies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauga, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

www.groupeadonis.ca

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

KAREN

BARRY

GARO

ALEX

ARLENE

K A Z A N D J I A N

ACHAT|VENTE|FINANCE

RE/MAX 3000

IMMOBILIER
+
HYPOTHÈQUE

514 333 3000

CLASSÉS PARMIS LES MEILLEURS COURTIER RE/MAX AU NIVEAU MONDIAL

RANKED AMONGST THE HIGHEST PERFORMING RE/MAX BROKERS WORLDWIDE

- *Karen Kazandjian, DA, courtier immobilier et hypothécaire agréé
- *Barry Kazandjian, BA, courtier immobilier
- *Garo Kazandjian, courtier immobilier
- *Alex Kazandjian, courtier immobilier
- *Arlene Der Ghougassian, courtier hypothécaire

RE/MAX 3000 INC. AGENCE IMMOBILIERE ET CABINET HYPOTHÉCAIRE